

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Dobrovolné svazky obcí
Dagmar Formánková

Bakalářská práce
2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dagmar Formánková**
Osobní číslo: **E15128**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Název tématu: **Dobrovolné svazky obcí**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Záměrem práce je ověřit, zda myšlenka mít svazky a centra společných služeb má smysl. Dále pak analýza vybraných projektů svazků, jejich posouzení a zhodnocení, jak tyto projekty prospívají jednotlivým obcím. Porovnání fungování dobrovolných svazků obcí v Pardubickém kraji a celé České Republice.

Osnova:

- Charakteristika svazků a klasifikace pravidel pro dobrovolné svazky obcí.
- Posouzení pomoci obcím a jejich občanům prostřednictvím dobrovolných svazků obcí.
- Analýza projektů vybraných Dobrovolných svazků obcí.
- Komparace fungování Dobrovolných svazků obcí v Pardubickém kraji.

Rozsah grafických prací: -

Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BERNARD, J. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7330-203-0.

ČERMÁK, D., VOBECKÁ, J. Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-067-4.

KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Z. Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.

OCHRANA, F. Veřejné služby - jejich poskytování, zadávání a hodnocení: teorie a metodika poptávkového způsobu poskytování a zadávání veřejných služeb na úrovni municipalit. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-31-6.

VALEŠ, L. Politologické aspekty veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-7380-010-1.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Simona Pichová, Ph.D.

Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 1. září 2017

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2018

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2018

Dagmar Formánková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce Ing. Simoně Pichové, Ph.D. za její odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování diplomové práce a Mgr. Janu Mandysovi, Ph.D. za posouzení práce ze sociologického hlediska. Dále děkuji Mgr. Lence Bártlové, manažerce Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko, která mi poskytla hodnotné informace, materiály a kontakty.

ANOTACE

Tato práce slouží ke zjištění efektivnosti provozování center společných služeb, tedy projektu Svazu měst a obcí České republiky, prostřednictvím dobrovolných svazků obcí, které je zavedly a aktuálně jsou ve zkušební době. Vyšetřuje jejich prosperitu a užitečnost v praxi. Práce shrnuje a vyhodnocuje názory manažerů vybraných svazků. Stanovuje, zda dobrovolné svazky obcí a centra společných služeb mají smysl.

KLÍČOVÁ SLOVA

svazky obcí, centra společných služeb, svaz měst a obcí, mikroregiony, spolupráce obcí, analýza služeb

TITLE

Voluntary Mergers of Municipalities

ANNOTATION

This work serves to find out the effectiveness of running Common Service Centres, which means the project of the Union of Towns and Municipalities, through Voluntary Mergers of Municipalities that have introduced them and currently they are in trial period. It examines their prosperity and usefulness in practice. The thesis summarizes and evaluates the opinions of managers of the selected mergers. It determines whether Voluntary Mergers of Municipalities and the Common Services Centres are meaningful.

KEYWORDS

mergers of municipalities, Common Service Centres, Union of Towns and Municipalities of the Czech Republic, microregions, cooperation of municipalities, analysis of services

OBSAH

ÚVOD	11
1. STRUKTURA A PŮSOBNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	12
1.1. OBEC	13
1.2. SPOLUPRÁCE MEZI OBCEMI	14
2. DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ	17
2.1. ZÁKLADNÍ PRAVIDLA PRO DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ	17
2.1.1. Vztah mezi obcí a svazkem	18
2.1.2. Smlouva o vytvoření svazku	18
2.1.3. Založení svazku a přistoupení k svazku	19
2.1.4. Majetek a hospodaření svazku	19
2.1.5. Zrušení a zánik svazku	20
2.2. ČINNOST SVAZKŮ.....	20
2.3. FINANCOVÁNÍ SVAZKŮ	21
2.4. ZAŘAZENÍ SVAZKŮ OBCÍ DO SOUSTAVY VEŘEJNÉ SPRÁVY	22
3. SVAZ MĚST A OBCÍ	23
3.1. FUNGOVÁNÍ SVAZU A JEHO ORGÁNY	23
3.2. ČINNOST SVAZU	24
3.3. FINANCOVÁNÍ SVAZU.....	24
3.4. CÍLE SVAZU	25
3.5. SVAZ A JEHO VZTAH KE ČLENŮM	25
3.6. ZÁKON O STŘETU ZÁJMŮ	26
3.7. POZITIVA VYPLÝVAJÍCÍ Z ČLENSTVÍ VE SVAZU.....	26
4. CENTRA SPOLEČNÝCH SLUŽEB	27
4.1. SPOLUPRÁCE OBCÍ ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU CENTRA SPOLEČNÝCH SLUŽEB A JEHO FUNGOVÁNÍ.....	27
4.2. FINANCOVÁNÍ CENTER	28
4.3. CÍLE CENTER SPOLEČNÝCH SLUŽEB	28
4.4. PŘÍNOSY PROJEKTU CENTRA SPOLEČNÝCH SLUŽEB	29
4.5. POSOUZENÍ POMOCI OBCÍM A JEJICH OBČANŮM PROSTŘEDNICTVÍM DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ A CENTER SPOLEČNÝCH SLUŽEB.....	30
5. PRŮZKUM DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU CENTRA SPOLEČNÝCH SLUŽEB	31
5.1. VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ, VYHODNOCENÍ A ANALÝZA	36
5.1.1. Vyhodnocení otázky č. 1	37
5.1.2. Vyhodnocení otázky č. 2	39
5.1.3. Vyhodnocení otázky č. 3	41
5.1.4. Vyhodnocení otázky č. 4	42
5.1.5. Vyhodnocení otázky č. 5	43
5.2. KOMPARACE FUNGOVÁNÍ SVAZKŮ PARDUBICKÉHO KRAJE	44
5.3. POROVNÁNÍ SVAZKŮ PARDUBICKÉHO KRAJE SE SVAZKY Z CELÉ ČESKÉ REPUBLIKY	50
5.4. SHRNTÍ	53
ZÁVĚR	55
POUŽITÁ LITERATURA	57
SEZNAM PŘÍLOH	62

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma dělení veřejné správy	13
Obrázek 2: Formy spolupráce obcí	15
Obrázek 3: Propojení spolupráce dobrovolných svazků obcí a Svazu měst a obcí	16
Obrázek 4: Graf znázorňující procentuální počet svazků vykonávající jednotlivé druhy činnosti před zapojením do CSS	37
Obrázek 5: Graf znázorňující počet vykonávaných činností jednotlivých svazků před zapojením do CSS	38
Obrázek 6: Graf znázorňující procentuální počet svazků vykonávající jednotlivé druhy činností po zapojení do CSS	39
Obrázek 7: Graf znázorňující počet vykonávaných činností jednotlivých svazků po zapojení do CSS	40
Obrázek 8: Graf znázorňující procentuální počet svazků, které díky CSS získaly uvedené přínosy	41
Obrázek 9: Graf ukazující procento manažerů při odpovědi na otázku budoucího smyslu CSS	42
Obrázek 10: Graf zachycující návrhy manažerů na financování CSS	42
Obrázek 11: Graf ukazující procento manažerů při odpovědi na otázku zařazení DSO do veřejné správy	43
Obrázek 12: Graf znázorňující výkon jednotlivých činností svazků v Pardubickém kraji před zapojením do projektu CSS	47
Obrázek 13: Graf znázorňující výkon jednotlivých činností svazků v Pardubickém kraji po zapojení do projektu CSS	47
Obrázek 14: Graf znázorňující jednotlivé přínosy svazkům v Pardubickém kraji po zapojení do projektu CSS	48
Obrázek 15: Graf zachycuje procento manažerů svazků z Pardubického kraje při odpovědi na otázku budoucího smyslu CSS	49
Obrázek 16: Graf ukazuje návrhy manažerů svazků Pardubického kraje na financování CSS	49
Obrázek 17: Graf znázorňuje procento manažerů svazků Pardubického kraje při odpovědi na zařazení svazků do soustavy VS	50
Obrázek 18: Graf znázorňující průměrný počet činností připadající na 1 svazek v kraji před projektem CSS	50
Obrázek 19: Graf znázorňující průměrný počet činností připadajících na 1 svazek v kraji po zapojení do projektu CSS	51
Obrázek 20: Graf zachycující průměrný počet aktivit, které CSS svazkům přinesla, připadajících v průměru na 1 svazek v kraji	51

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Komparace fungování DSO a SMO	26
Tabulka 2: Oslovené dobrovolné svazky obcí	32
Tabulka 3: Odpovědi manažerů na otázku č. 3 v jednotlivých krajích.....	52
Tabulka 4: Odpovědi manažerů na otázku č. 5 v jednotlivých krajích.....	53

SEZNAM ZKRATEK

CLLD	Comunity-led Local Development (Komunitně vedený místní rozvoj)
CSS	Centrum společných služeb
ČR	Česká republika
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
GDPR	General Data Protection Regulation (zprísňená ochrana osobních údajů)
JHC	Jihočeský kraj
JHM	Jihomoravský kraj
KAP	Krajský akční plán
KHK	Královéhradecký kraj
KVK	Karlovarský kraj
LBK	Liberecký kraj
MAP	Místní akční plán
MAS	Místní akční skupina
MSK	Moravskoslezský kraj
OLK	Olomoucký kraj
ORP	Obec s rozšířenou působností
PAK	Pardubický kraj
PLK	Plzeňský kraj
PO	Právnícká osoba
RUD	Rozpočtové určení daní
Sb.	Sbírka zákonů
SMO	Svaz měst a obcí České republiky
SMS	Sdružení místních samospráv
STC	Středočeský kraj
ULK	Ústecký kraj
VS	Veřejná správa
VYS	Kraj Vysočina
VZMR	Veřejné zakázky malého rozsahu
ZLK	Zlínský kraj

ÚVOD

Bakalářská práce pojednává především o dobrovolných svazcích obcí (dále jen DSO). Popisuje také Svaz měst a obcí České republiky (dále jen SMO) a jeho projekt Centra společných služeb (dále jen CSS), do kterého jsou nyní zapojeny svazky, jež měly o projekt zájem. První část práce se věnuje obecnému fungování a detailnějšímu uspořádání veřejné správy, podrobnější charakteristice obcí, ve smyslu veřejnoprávní korporace, a důkladnému objasnění vzájemné spolupráce mezi těmito obcemi. Dále pak charakterizuje činnost, organizaci svazků, financování, provozování a základní pravidla pro dobrovolné svazky obcí a obdobně popisuje Svaz měst a obcí. V práci je objasněno, jak probíhá projekt Centra společných služeb, jak je financován, jaké má cíle a jaké jsou jeho přínosy pro obce a jejich občany.

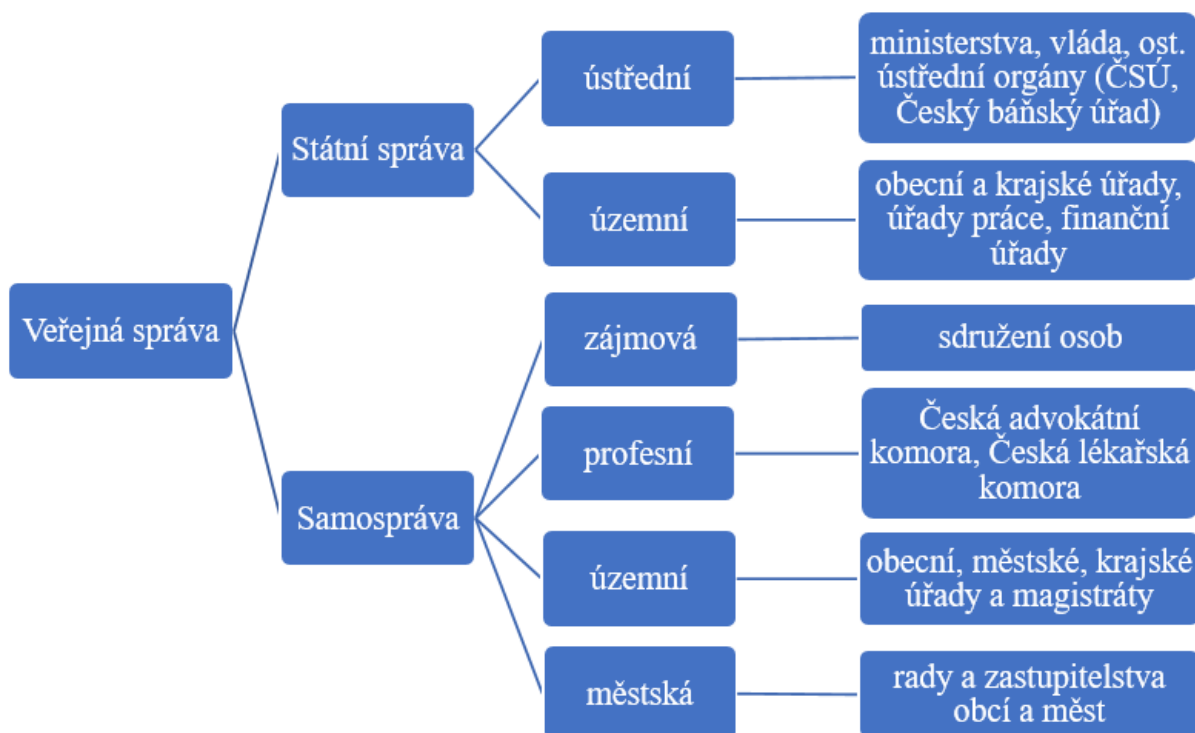
Cílem práce je ověřit, zda myšlenka mít svazky a centra společných služeb má smysl. Dále pak analýza vybraných projektů svazků, jejich posouzení a zhodnocení, jak tyto projekty prospívají jednotlivým obcím. Porovnání fungování dobrovolných svazků obcí v Pardubickém kraji a celé České republice. Za tímto záměrem byly osloveny svazky, na které byly poskytnuty kontakty od manažerky Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko. Podle odpovědí zaslanych od vybraných svazků bude tento cíl v druhé části bakalářské práce vyhodnocen. V současné době je téma center společných služeb velmi aktuální, protože od roku 2016 do roku 2019 jsou zavedeny pouze ve zkušební době a teprve poté se rozhodne, zda je zachovat či nikoliv. Práce by tedy odpověď na tuto otázku měla objasnit již nyní podle odpovědí manažerů svazků, které budou zanalyzovány, posouzeny a zhodnoceny. Šetření se tedy bude týkat toho, jak svazek prosperoval před a po zapojení do projektu CSS, jaký na projekt mají manažeři názor, jak by si představovali jeho financování, pokud by centra byla zachována i po zkušební době nebo zda by manažeři podpořili návrh zařadit dobrovolné svazky obcí do soustavy veřejné správy. Na závěr práce budou zvlášť zhodnoceny všechny svazky Pardubického kraje, které jsou zapojeny do projektu centra společných služeb a poté budou srovnány se svazky z celé České republiky, z čehož bude patrné, zda se názory manažerů na prosperitu svazků v jednotlivých krajích liší nebo se shodují.

Výsledkem práce bude tedy kvantitativní výzkumné šetření a zjištění prosperity dobrovolných svazků obcí a center společných služeb. Úplné odpovědi manažerů jednotlivých svazků z dotazníkového šetření obsahuje CD, na kterém jsou tyto odpovědi přiloženy.

1. STRUKTURA A PŮSOBENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

Každá země potřebuje určitý řád a pravidla, někoho, kdo ji bude řídit. V České republice toto obstarává veřejná správa, činnost nutná k existenci státu a práva vůbec. V obecném slova smyslu lze říci, že veřejná správa je správa věcí veřejných ve veřejném zájmu. Tato definice ale není příliš oblíbená. Lepší vysvětlení je možno nalézt, když na ni nebude pohlíženo jenom jako na teoretický pojem. Veřejná správa má mnoho podob a zahrnuje spoustu dalších pojmů. Lze ji chápat jako soustavu úřadů a jejich zaměstnanců od těch nejvyšších jako jsou ministerstva, přes krajské úřady a magistráty, až po ty nejnižší, kterými jsou úřady obecní. Veřejná správa se dělí na státní správu a samosprávu. Státní správa je základem veřejné správy. Je prostředkem k realizaci výkonné moci státu. Ve funkčním smyslu lze říci, že je činností státu vykonávanou orgány státní správy, naopak v organizačním smyslu lze říci, že je souhrnem orgánů státní správy. Vykonává ji buď sám stát, nebo ji deleguje na nižší úroveň, tedy veřejnoprávní korporace nebo fyzické (dále jen FO) a právnické osoby (dále jen PO). Státní správu je možno rozdělit na ústřední a územní. Pod ústřední státní správu spadají a vykonávají ji ústřední orgány státní správy, což jsou právě ministerstva, vláda a dále jiné ústřední orgány státní správy, jako například Český statistický úřad nebo Český báňský úřad. Pod územní státní správu lze zařadit obecní a krajské úřady v přenesené působnosti nebo zde lze zmínit úřady práce a finanční úřady. Samospráva je oprávnění orgánu spravovat, jednat a rozhodovat v určitých věcech samostatně. Veškeré úkony jsou tedy v kompetenci dané obce. Stát je subjektům vykonávajícím samosprávu nadřazen, ovšem nemůže jim poroučet, nařizovat a příkazovat. Samosprávu je možné rozdělit na zájmovou, do které spadají sdružení osob, jež spojují určitý společenský zájem, dále na profesní jako např. Česká advokátní komora, Česká lékařská komora, na územní, která zahrnuje obecní úřady, městské a krajské úřady a magistráty, a na městskou, která je výkonem politické, soudní a hospodářské správy ve městě. Sem spadají rady a zastupitelstva obcí a měst [1].

Pro přehlednost je níže na obrázku č. 1 zobrazeno schéma dělení veřejné správy.

Obrázek 1: Schéma dělení veřejné správy

Zdroj: vlastní zpracování podle [1]

1.1. Obec

Obec je základní územní jednotkou osídlení. Je vyjádřena nejen svým územím, ale i osobami, které v ní žijí. Ve své samostatné působnosti spravuje sama záležitosti, které jsou v jejím zájmu a v zájmu jejích občanů. Obce se dělí podle velikostní kategorie na obce (vesnice), městysy, města, a statutární města. Městys je staronovou kategorií a od roku 2006 se stal opět uznávaným. Byl uznávaný za první republiky, ovšem po druhé světové válce se městysy zrušily. Nyní je městys opět titulem obce i přesto, že více jak padesát let nebyl tento pojem používán. Stávají se jím obce, které takový titul měly a mohou jej historicky doložit, nebo ho uděluje předseda Poslanecké sněmovny na žádost dané obce [56]; [49].

Všechny obce v České republice spadají do jednotlivých krajů, kterých je v současné době čtrnáct. Dále se kraje dělí na jednotlivé okresy. Okresní úřady sice od 1. 1. 2003 neexistují, ale jejich územní členění zůstalo. Nyní je v ČR 6 258 obcí, z toho 604 měst včetně hlavního města Prahy a 233 městysů. Žádná obec není bez příslušnosti okresu a kraje. Ve srovnání s rokem 2013 bylo v ČR 6 253 obcí, tedy o 5 obcí méně, 602 měst a 212 městysů. Je tedy nyní o dvě města více, přičemž jedno přibylo ve Středočeském kraji a jedno v Jihočeském kraji. Změny v počtech lze přisoudit tomu, že se obce slučují nebo rozdělují, nebo že větší obce usilují právě

o to, stát se městysem, a je evidentní, že počet městysů se zvýšil. Z těchto příkladů je patrné, že se počet měst a obcí v ČR neustále mění a narůstá spolu s počtem obyvatel [22]; [21].

1.2. Spolupráce mezi obcemi

Spolupráce mezi obcemi je upravena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích [9]. Podle tohoto zákona mohou obce při výkonu své samostatné působnosti vzájemně spolupracovat.

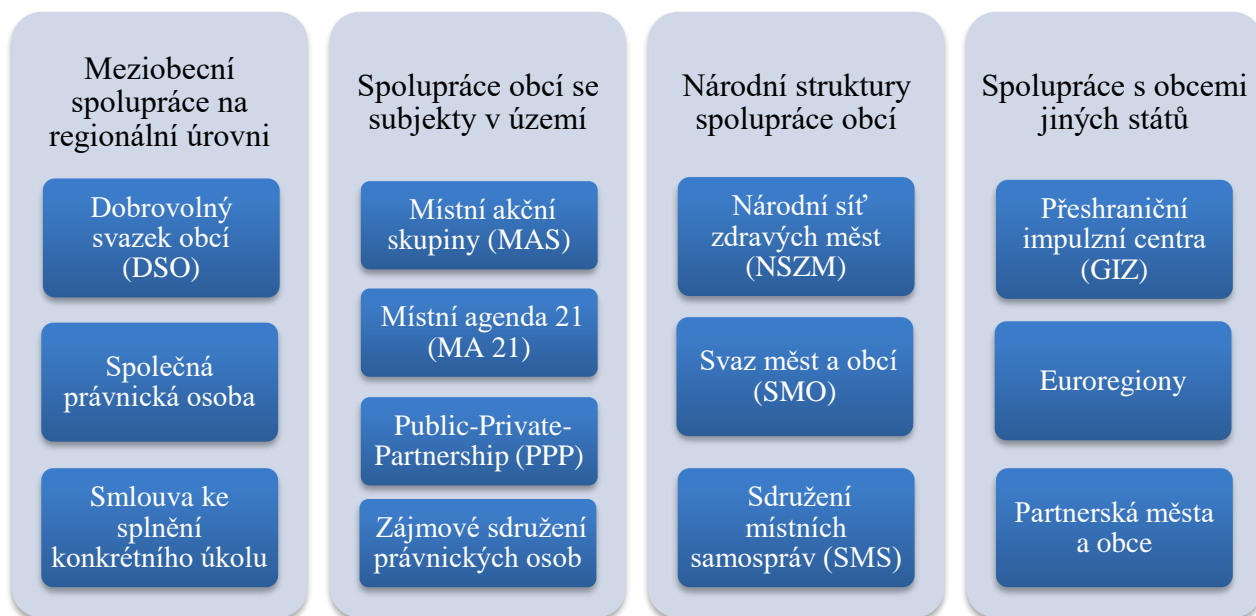
V rámci meziobecní spolupráce na regionální úrovni jsou uvedeny následující tři formy, jimiž se spolupráce týkající se pouze obcí může uskutečňovat. První z nich je spolupráce na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí, dále forma spolupráce vznikající zakládáním právnických osob jednou nebo více obcemi podle zvláštního zákona tzv. společná právnická osoba obcí upravena v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Poslední forma spolupráce se vytvoří na základě smlouvy, kterou obce mezi sebou uzavřou ke splnění konkrétního úkolu [8].

Dále se uskutečňuje spolupráce probíhající mezi obcemi a fyzickými nebo právnickými osobami v území. Je to Místní agenda 21, projekty Public-Private-Partnership, zájmová sdružení právnických osob a místní akční skupiny (dále jen MAS) [12]. MAS je méně rozšířená, avšak neméně důležitá forma spolupráce. Vytváří se společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy. Jejich cílem je realizace projektů zaměřených na podporu venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z Evropské unie a národních programů, dále také zlepšení kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Podmínkou pro fungování těchto skupin je registrace u Ministerstva vnitra ČR a jasné vymezení struktury, organizačního řádu i právní subjektivity, rovnoprávné postavení partnerů. Hlavním nástrojem je aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků [16]; [36]. MAS mají zákonem určenou právní formu jako obecně prospěšné společnosti upravené v zákoně č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, nebo zájmové sdružení právnických osob podle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, nebo občanská sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., občanský zákoník [12].

Další formou spolupráce obcí jsou národní struktury. Mají zákonnou právní formu stejně tak jako některé MAS. Sem spadá Národní síť zdravých měst ČR, Svaz měst a obcí ČR, který je zřízen podle zákona 89/2012 Sb., občanský zákoník, a Sdružení místních samospráv (dále jen SMS). SMO a SMS jsou podobné organizace, ovšem liší se v tom, že SMS sdružuje především malé obce, kdežto SMO sdružuje jak města, tak obce, i když některé obce jsou členem jak SMO, tak SMS [12].

A jako čtvrtou a poslední formou spolupráce je spolupráce s obcemi jiných států, upravena v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, jako smlouva o sdružení nebo opět zájmové sdružení právnických osob. Do této kategorie se řadí přeshraniční impulzní centra, euroregiony a partnerská města a obce. [12].

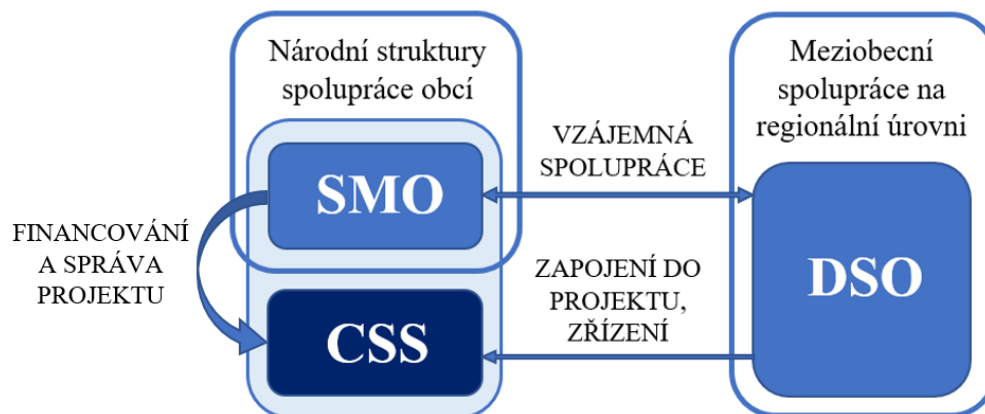
Pro lepší přehled jsou formy spolupráce uvedeny ve schématu na následujícím obrázku č. 2.

Obrázek 2: Formy spolupráce obcí

Zdroj: vlastní zpracování podle [12]

Práce se zabývá pouze problematikou týkající se Dobrovolných svazků obcí, jejich fungováním, financováním a pravidly, kterými se řídí. Vybrané DSO jsou zapojeny do projektu Centra společných služeb, který DSO propojuje se Svazem měst a obcí, jež tento projekt organizuje a jehož členy jsou obce a města. Ne všechny obce ČR jsou členy svazu, pouze ty, které se do svazu chtěly přidat. I přesto pokrývá většinu území. Pro lepší představivost je na obrázku č. 3 uvedeno schéma propojení spolupráce DSO a SMO ve zjednodušené formě.

Obrázek 3: Propojení spolupráce dobrovolných svazků obcí a Svazu měst a obcí

Zdroj: vlastní zpracování

Ze schématu lze zjistit, že SMO se řadí do formy spolupráce „Národní struktury spolupráce obcí“. Je s ním propojen projekt CSS, protože SMO tento projekt vymyslel, nyní ho financuje a spravuje. Na druhé straně schématu stojí DSO, které se řadí do formy spolupráce „Meziobecní spolupráce na regionální úrovni“. Mezi těmito dvěma formami je zjevné propojení a to takové, že SMO a DSO spolu úzce spolupracují. Svaz měst a obcí vymyslel centra společných služeb a dal ho k dispozici svazkům. Ty s projektem souhlasily a na popud SMO nyní zřizují svá centra společných služeb, tedy každý DSO, který s projektem souhlasil si zřídil svůj vlastní projekt, své centrum společných služeb.

2. DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ

Dobrovolný svazek obcí se zakládá za účelem realizace různých projektů a je veřejnoprávní korporací. Je formou partnerství, kde figurují zejména obce a města. Tato forma spolupráce mezi jednotlivými obcemi a městy patří v současnosti mezi nejrozšířenější formy spolupráce v podpoře lokálního a meziregionálního rozvoje. Vzniká na základě dobrovolnosti a vzájemné dohody mezi jednotlivými představiteli obcí a měst, kteří chtějí postupovat společně v řešení vybraných problémů [8]. DSO tvoří většinou venkovské obce. Můžeme je vymezit například počtem obyvatel, který je maximálně 2000 – 3000 osob [3]. Takové obce někdy nemají dostatek peněžních prostředků pro uskutečňování různých projektů, které by příslušné obci prospěly. Když obec vstoupí do svazku, může realizovat projekty současně s ostatními obcemi ve svazku, čímž se náklady na realizaci sníží. Některé DSO se zakládají pouze za účelem jednoho projektu, některé naopak dále spolupracují a jejich členové se snaží, aby se jejich obce společně rozvíjely. Počet fungujících DSO nelze přesně určit kvůli nespolehlivé evidenci, pohybuje se však v řádu stovek.

Podle § 49 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [9], ve znění pozdějších předpisů platí, že: „*obce mají právo být členy dobrovolného svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů*“.

Všechny obce jsou si rovny ve své autonomii, z čehož vyplývá, že všechny obce mohou být členem určitého svazku obcí. V praxi jsou si obce rovny pouze před zákonem v kontextu jejich samostatného rozhodování, ale to jim nebrání se zapojit do svazků a díky nim realizovat nová díla ve svých obcích [56].

Dobrovolné svazky obcí se dále zapojují jako celek do různých projektů. Jedním z nich je projekt Centra společných služeb, který je pod záštitou Svazu měst a obcí. O této další formě spolupráce mezi obcemi bude pojednávat následující kapitola. Jelikož jsou ale DSO poměrně novou a nyní nejvýznamnější formou meziobecní spolupráce, nastávají otázky ohledně jejich základního fungování, výkonu činnosti, financování a dále také kam je zařadit v rámci soustavy veřejné správy. O této problematice vypovídají následující podkapitoly.

2.1. Základní pravidla pro dobrovolné svazky obcí

Zakládání svazků obcí umožňuje zákon 128/2000 Sb., o obcích. Tento zákon platí od 12. listopadu roku 2000. Obce se díky tomuto zákonu mohou sdružovat, vytvářet dobrovolné

svazky obcí, společně hospodařit s majetkem jednotlivých obcí a realizovat potřebné projekty. Podkapitoly uvádí pravidla, podle kterých by se měly tyto svazky řídit.

2.1.1. Vztah mezi obcí a svazkem

Svazek obcí, jako samostatná právnická osoba, je oprávněn k veškerému jednání, které právnickým osobám zákon obecně umožňuje. Je ovšem právnickou osobou, která vznikla na základě rozhodnutí veřejnoprávní korporace, tedy obce, a proto je svazek ve své činnosti i hospodaření zcela závislý na vůli svých zakladatelů, jakož i na podmínkách, které obcím vymezuje zákon. Veškeré další jednání svazku (od okamžiku, kdy nabude způsobilost k právním úkonům) je vázáno vůlí, kterou zakladatelské obce vyjádří v zakladatelské smlouvě a ve stanovách. Svazek odpovídá za nesplnění svých povinností, závazky svazku vůči jiným osobám jsou právoplatné a musí je vyrovnat zakladatelské obce nebo členské obce svazku [60].

„Rámec pro stanovení předmětu činnosti svazku vymezuje § 49 odst. 1 a dále § 50 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení). Ač to zákon výslovně neuvádí, z podmínek pro vznik svazku vyplývá, že svazek obcí není považován za právnickou osobu založenou za účelem podnikání [60].“

Podle § 49 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [9], ve znění pozdějších předpisů platí, že: *„svazek obcí je právnickou osobou, která vede účetnictví podle zákona o účetnictví“*.

Svazek jako právnická osoba je účetní jednotkou ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Jeho hospodaření upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a to včetně sestavení a projednávání rozpočtu podle platné rozpočtové skladby [60].

2.1.2. Smlouva o vytvoření svazku

Jak již bylo řečeno, vytváření svazků obcí je v současnosti asi nejvýznamnější formou spolupráce mezi obcemi. Někdy se ve stejném významu užívá neoficiální termín „mikroregion“ vztahující se k území, na němž svazek působí. Obce za účelem ochrany a prosazování společných zájmů vytvářejí svazky ze své iniciativy [8].

Podle současné právní úpravy uzavírají obce smlouvu o vytvoření svazku, která musí být schválena jednotlivými zastupitelstvy zúčastněných obcí. Přílohou této smlouvy jsou stanovy svazku obsahující zákonem stanovené náležitosti – jméno, sídlo a předmět činnosti svazku. DSO má svůj vlastní majetek a vlastní příjmy, vytváří také své vlastní orgány [8].

2.1.3. Založení svazku a přistoupení k svazku

Zákon k založení dobrovolného svazku obcí vyžaduje smlouvu o vytvoření svazku, kterou schvaluje zastupitelstvo každé ze zakládajících obcí a jejíž náležitosti jsou uvedeny výše. Přistoupení obce k již založenému svazku se bude dít obdobným způsobem jako založení svazku. Zastupitelstvo přistupující obce musí souhlasit s podpisem již existující zakladatelské smlouvy a existujících stanov. Svazek obcí nabývá právní způsobilosti až zápisem do registru sdružení [60].

Podle § 49 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [9], ve znění pozdějších předpisů platí, že: „*svazek obcí nabývá právní osobnosti zápisem do rejstříku svazků obcí vedeného u krajského úřadu příslušného podle sídla svazku obcí. Do rejstříku svazků obcí se zapisuje den vzniku svazku obcí, den jeho zrušení s uvedením právního důvodu, den jeho zániku, název a sídlo svazku obcí, identifikační číslo osoby svazku obcí poskytnuté správcem základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci, předmět činnosti svazku obcí, orgány, kterými svazek obcí jedná, a jméno, příjmení a adresa bydliště osob vykonávajících jejich působnost spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán svazek obcí zastupuje, a údaje o dni vzniku nebo zániku jejich funkce; rejstřík svazků obcí je veřejný rejstřík, přičemž jeho součástí je sbírka listin, v níž jsou uloženy smlouva o vytvoření svazku obcí spolu se stanovami a změny těchto dokumentů. Krajský úřad vede rejstřík svazků obcí v přenesené působnosti*“.

2.1.4. Majetek a hospodaření svazku

Jednotlivé obce vloží do svazku svůj majetek. Svazek s tímto majetkem pouze hospodaří, nemůže však s majetkem nakládat jako se sobě vlastním, protože tento majetek je stále ve vlastnictví té obce, která ho do svazku vložila. Nelze na svazek přenést ta majetková práva k vlastnímu majetku obcí, resp. rozhodování o majetku obce, které je zákonem vyhrazeno zastupitelstvu obce. Svazek obcí může hospodařit i s majetkem získaným vlastní činností, což mu zákon dovoluje (kromě majetku vloženého členskými obcemi). Uváží-li se, že svazek bude vykonávat podnikatelské činnosti (doplňkové činnosti), může mít i vlastní příjmy z činnosti, které se však musí promítnout i do vedení účetnictví svazku. Těmito příjmy nejsou pouze členské příspěvky. Svazek také musí vyhovět podmínkám, které poplatníkům stanovují daňové zákony, živnostenský zákon, účtové osnovy a postupy účtování. Zákon příkazuje, aby v zakladatelské smlouvě bylo řešeno rozdělení zisku mezi členy svazku (tedy obce), podíl členů svazku na úhradě ztráty, jakož i majetkové vypořádání v případě přistoupení či vystoupení obce

ze svazku. Nakládání svazku s veškerým majetkem by tedy mělo být upraveno zakladatelskou smlouvou nebo stanovami svazku [60].

„S majetkem i finančními prostředky nakládá svazek nikoliv jako „svobodný vlastník“, ale pouze jako správce cizího majetku – v tomto případě majetku obcí vytvářejících svazek [60].“

2.1.5. Zrušení a zánik svazku

O zrušení svazku musí rozhodnout členské obce, resp. zastupitelstva členských obcí. DSO zaniká výmazem z registrace. Zákon vyžaduje likvidaci, pokud jmění svazku nepřechází na právního nástupce [60]. Bohužel se nepovedlo získat informaci, kolik svazků už bylo takto zrušeno, i přes to, že o to bylo usilováno. Taková data nejsou dostupná a není možné je získat.

2.2. Činnost svazků

Hlavními činnostmi svazků mohou být zejména ty činnosti a záležitosti, které jsou svěřeny do samostatné působnosti obcí, resp. činnosti, které jsou určeny k „ochraně a prosazování společných zájmů“ obcí. Při svém hospodaření je svazek obcí povinen řídit se ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Ustanovení o vypořádání majetkového podílu při vystoupení obce ze svazku či při přistoupení obce do svazku musí být upraveno ve stanovách svazku, stejně tak způsob, jakým se členské obce podílejí na rozdělení zisku a na úhradě ztráty svazku [60].

Zákon o obcích formuluje předmět činnosti svazku podle § 50 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) [9], ve znění pozdějších předpisů. Předmětem činnosti tedy mohou být zejména:

- *„úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata,*
- *zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,*
- *zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,*
- *úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečením přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí,*

- *provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,*
- *správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi“.*

Jednání svazku obcí podléhá kontrole občanů členských obcí. Veškerá zásadní rozhodnutí o aktivitách svazku by měla být podmíněna předchozím projednáním a souhlasem zastupitelstva členských obcí, stejně tak ekonomické aktivity svazku [60].

Svazky a jejich členské obce vykonávají mnoho činností. Každý svazek je originál, tudíž není řečeno, že se věnuje všem aktivitám najednou. Zde je shrnutí těch nejčastějších. Tou hlavní je realizace různých investičních i neinvestičních projektů, meziobecní spolupráce a poradenství a pomoc s rozsáhlou legislativou členským obcím. Dále svazky tvoří plány strategického rozvoje, věnují se rozvoji regionů. Organizují společné nákupy služeb pro členské obce, dále různá setkání, na kterých se setkávají starostové členských obcí, diskutují a vyměňují si své zkušenosti, ať už teoretické nebo sdílí dobrou praxi. Svazky také zajišťují školení pro starosty a další zaměstnance svazku a navzájem se informují. DSO také spolupracují se zahraničními obcemi, pořádají různé kulturní a společenské akce, věnují se propagaci regionu a spravují své webové stránky. Některé svazky opatřují žádosti o dotace a vedou jejich administraci, jiné se věnují především odpadovému hospodářství a další mají škálu rozmanitých činností.

2.3. Financování svazků

Svazky obcí neboli mikroregiony mohou pro financování svých rozvojových záměrů použít tři základní přístupy. Těmito přístupy se rozumí [40]:

- financování z vlastních zdrojů, které se dále dělí na prostředky sdružené do rozpočtu dobrovolného svazku obcí a prostředky z rozpočtů jednotlivých členů DSO,
- financování z cizích zdrojů jako jsou půjčky (úvěrové financování), systém Public-Private-Partnership a dotace – zejména účelově vázané. Dotační programy lze rozčlenit do několika kategorií. Dělí se tedy podle subjektu spravujícího dotační program na dotační programy nestátních nebo také soukromých organizací, dále na krajské dotační programy, na národní dotační programy (zahrnující i operační programy) a jako poslední na nadnárodní dotační programy. Každý program se charakterizuje rozdílnou alokací finančních prostředků, náročností v pojetí přípravy žádosti o dotaci, a i z hlediska finančního managementu,

- smíšené financování, přičemž toto financování je aplikováno ve většině případů, a to proto, že je ze zcela logické a nezbytné finančně zainteresovat realizátora projektu tak, aby bylo zamezeno neúspěšnému nakládání s finančními prostředky, které jim jsou poskytnuty.

Spojením obcí vznikají úspory. Tyto úspory ovlivňují náklady na uskutečňování plánovaných projektů a říká se jim tzv. úspory z rozsahu, které mohou významně ovlivnit efektivnost poskytovaného statku nebo služby spojených obcí. Bohužel velkou část finančních prostředků obce vynakládají na administrativu, a proto při zajišťování veřejných služeb nemohou tyto prostředky využít. Obce také obtížně získávají kvalifikovaný personál pro takové služby a mají zpravidla ztížený přístup k příjmům návratného charakteru [38]; [55].

2.4. Zařazení svazků obcí do soustavy veřejné správy

Ve struktuře veřejné správy má nejvyšší postavení stát. Ten se dělí na kraje, které mají za správní orgány krajské úřady. Dále okresy a jejich okresní úřady, které ale byly v roce 2003 zrušeny a nahrazeny obcemi s rozšířenou působností. Část pravomocí, které měl okresní úřad, přešly na kraj a část na obce s rozšířenou působností. V poslední řadě jsou to obce a jejich obecní či městské úřady. Svaz měst a obcí se snaží, aby byly DSO také zařazené do soustavy veřejné správy, a to přesně mezi obce s rozšířenou působností a obce. Zákon o obcích o dobrovolných svazcích obcí pojednává, ale neukládá obcím povinnosti je zakládat. DSO stále fungují pouze na principu dobrovolného přístupu obcí. Krajské úřady je evidují, ale spousta z nich je nefunkčních. DSO nejsou celorepublikově organizované, což se snaží změnit právě Svaz měst a obcí, který usiluje o to, aby DSO byly financovány státem. Doposud žádné příspěvky od státu nemají, peníze získávají ze členských příspěvků od obcí a některé si navíc vydělávají svoje vlastní peníze tím, že podnikají.

Již na začátku kapitoly je zmíněno, že DSO jsou zapojeny do projektu Centra společných služeb. Tento projekt je organizován Svazem měst a obcí, a proto o něm pojednává další kapitola.

3. SVAZ MĚST A OBCÍ

Svaz měst a obcí České republiky je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací a jeho členy jsou obce a města. Je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci a podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních i nelegislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. SMO funguje již 27 let. Za tuto dobu vydal kolem 5 000 zákonů, vyhlášek a norem a snaží se dále pomáhat starostům a starostkám členských obcí. Sdružuje téměř 2 700 obcí a měst, tedy jednu třetinu všech obcí a měst, což znamená přes 80 % populace ČR [15]. Jeho právní forma je zapsaný spolek a stává se tak další formou spolupráce mezi obcemi, která dává zapojeným obcím možnost rozvíjet své území, pomáhat občanům v informovanosti a vzdělanosti ohledně veřejné správy, budovat a zvelebovat místa, kde občané žijí.

3.1. Fungování svazu a jeho orgány

Svaz měst a obcí má svoje orgány, podle kterých musí fungovat, respektovat jejich rozhodnutí a řídit se jimi.

Nejvyšším orgánem Svazu je Sněm, který se koná jednou za dva roky, nebo může zasedat i mimořádně. Přijímá stanoviska k aktuálním problémům měst a obcí, schvaluje hospodaření Svazu a určuje jeho priority [51].

Dalším orgánem Svazu je Rada. Záležitosti, které Rada projednává, jsou ale neverejné, k nim se mohou dostat pouze zástupci členských obcí SMO. Ti mají pak přístup například k právní poradně Svazu nebo do informačního servisu [46].

Ti, kdo zajišťují operativní činnost Svazu mezi zasedáními rady je Předsednictvo. Je složeno ze třinácti členů, kteří jsou voleni jmenovitě, kromě čestného předsedy, z členů Rady. Věnuje se a formuluje stanoviska Svazu k aktuálním problematikám samosprávy, zřizuje odborné poradní komise a je odpovědné Radě [44].

Dále svaz zřizuje Komory, které zajišťují požadavky jednotlivých druhů obcí. Každá členská obec je členem určité Komory. Do Komory statutárních měst se řadí statutární města a hlavní město Praha, do Komory měst spadají města a městyse a členem Komory obcí jsou obce. Ze členů komor se volí předseda Komory, který je potom obvykle místopředsedou Svazu [18].

SMO zřizuje také Výbor městských částí a obvodů statutárních měst a hlavního města Prahy. Ten sdružuje všechny obvody a městské části statutárních měst v ČR. Na svých jednáních se

věnuje především různým tématům a problémům komunální sféry a zaujímá k nim určitý postoj. Má svůj výkonný orgán, a to předsednictvo Výboru [58].

Dále Svaz měst a obcí zřizuje Komise a pracovní skupiny Předsednictva Svazu, které jsou poradními orgány Předsednictva svazu a jsou nápomocny pro řešení určitých okruhů problémů. Pak také Kontrolní výbor, který se řídí vlastním jednacím řádem. Dohlíží na dodržování obecně závazných předpisů a stanov a je odpovědný Sněmu. Svaz má také svého předsedu, výkonného ředitele a čtyři místopředsedy [19]; [17]; [39].

3.2. Činnost svazu

Činnost Svazu je založena především na aktivitě a ochotě starostů, primátorů a členů zastupitelstev měst a obcí, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy. Každodenní činnost SMO je zaměřena především na oblast legislativy a různých opatření, např. strukturální politiky, politiky sociálního začleňování. Svaz se vyjadřuje k návrhům zákonů, prováděcích právních předpisů i zmíněných opatření týkajících se jednotlivých politik či dotačních titulů, které se dotýkají života obcí. V roce 2004 se Svaz měst a obcí ČR stal povinným připomínkovým místem a v roce 2005 uzavřel Dohodu o vzájemné spolupráci s vládou ČR [15]; [13].

Zástupci svazu vykonávají tyto činnosti [13]:

- účastní se meziresortních připomínkových řízení,
- obhajují zájmy měst a obcí na příslušných ministerstvech a v poslaneckých i senátních výborech,
- aktivně vstupují do celého procesu jejich tvorby i uvádění do praxe.

Škála činností, jimiž se SMO zabývá je velmi široká. Svaz se věnuje oblasti bydlení, bezpečnosti, dopravy, dále je v jeho zájmu zkvalitnit cestovní ruch, školství, životní prostředí. Svaz se věnuje problematice zákona o střetu zájmů, veřejným zakázkám, zahraniční spolupráci. Vykonává svoji činnost i v mnoha dalších oblastech, které chce zhodnotit a uzpůsobit lepší podmínky ať už pro zaměstnance v těchto oblastech, nebo pro lidi, kteří tyto služby využívají [37].

3.3. Financování svazu

Hlavním provozním příjmem SMO jsou členské příspěvky obcí, které jsou v něm sdruženy. Jako druhým významným provozním příjmem jsou příjmy z inzercí v Informačním servisu a na

webových stránkách Svazu. Svaz také příležitostně odprodává drobný majetek, z čehož má podružný příjem. V této kapitole příjmů na zajištění činnosti a aktivit Kanceláře Svazu jsou také příjmy na zajištění akcí pořádaných Kanceláří Svazu. V rámci ostatních příjmů jsou získávány zdroje z recipročních smluv s mediálními partnery, kteří se Svazem občasně spolupracují. Svaz také získává účelové neinvestiční dotace od Ministerstva pro místní rozvoj nebo získává zdroje z tuzemských aktivit Svazu. SMO má také příjem z reklam a propagací. Dále má příjmy kapitálové, a to z úroků z běžných účtů a příjmy z úroků ze státních spořicíh dluhopisů. Poslední kapitolou jsou příjmy na zajištění činnosti Kanceláře pro projekty a vzdělávání, kde Svaz získává dotace při příležitostech zapojení do různých projektů [59].

3.4. Cíle svazu

Hlavní cíle SMO obsahují zejména obhajování společných zájmů a práv měst a obcí a vytváření příznivých podmínek k jejich rozvoji. Dále pak podpora a rozvíjení samosprávné demokracie ve veřejné správě, informování vlády, parlamentu a institucí Evropské unie (dále jen EU) včas o tom, jaký dopad mohou mít jimi připravovaná opatření na kvalitu života občanů i na rozvoj jednotlivých území. V neposlední řadě se Svaz zabývá vzděláváním zastupitelů i pracovníků místních samospráv [13].

3.5. Svaz a jeho vztah ke členům

Svaz se snaží obcím pomáhat v mnoha oblastech. Jeho cílem je zajistit, aby výkon různých agend neznamenal pro obce vyšší administrativní a finanční zátěž, než je nezbytně nutné. Svaz také reaguje na nejnovější legislativní návrhy a politická rozhodnutí na národní i evropské úrovni. Tato rozhodnutí mohou významně ovlivnit činnost a fungování našich měst a obcí. Svaz je povinným připomínkovým místem, což znamená, že veškeré legislativní návrhy týkající se samospráv mu musí být předloženy k připomínkám, a to návrhy jak na národní úrovni, tak i na úrovni EU. Zaměřuje se na připomínkování legislativy v oblasti služeb v obecném zájmu, veřejných zakázek, veřejné podpory a partnerství veřejného a soukromého sektoru, sociálních služeb, školství. Soustředí se zejména na posílení daňových příjmů a úhradu výkonu přenesené působnosti [43].

DSO a SMO jsou subjekty, které sdružují obce. Proto je níže uvedena tabulka č. 1, která porovnává základní fungování dobrovolných svazků obcí a Svazu měst a obcí.

Tabulka 1: Komparace fungování DSO a SMO

	DSO	SMO
Financování státem	Ne	Ne
Zdroje financování	Členské příspěvky obcí, dotace, příjmy z hospodářské činnosti	Členské příspěvky, dotace od MMR, příjmy z inzercí, prodej drobného majetku, ...
Vlastní majetek	Ano	Ano
Právní forma	Svazek obcí	Zapsaný spolek
Zřízen dle zákona	128/2000 Sb. zákon o obcích	89/2012 Sb. občanský zákoník

Zdroj: vlastní zpracování

3.6. Zákon o střetu zájmů

Aktuální téma, které SMO spolu se SMS a některými DSO v současné době řeší, je zákon o střetu zájmů. Tento zákon již dříve schválila Poslanecká sněmovna a je nyní platný. SMO, SMS a DSO ale v současné době bojují za jeho změnu, protože ukládá povinnost veřejným funkcionářům podávat majetková přiznání veřejně na internet, což ne všichni funkcionáři mohou udělat například kvůli jejich pracovní smlouvě, ve které mají uvedeno, že nikde nesmí zveřejňovat svůj příjem. Tyto organizace bojují za jeho novelizaci, protože již několik starostů a dalších funkcionářů na svůj post rezignovalo. Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko vydal prohlášení k tomuto zákonu, který již podepsalo kolem 2 500 obcí [2].

3.7. Pozitiva vyplývající z členství ve svazu

Členství ve SMO přináší dobrovolným svazkům obcí a jejich obcím mnoho výhod. Příkladem může být právní poradenství v oblasti týkající se fungování obce poskytované legislativně-právním oddělením, poté poradenství členům při hledání partnerů pro projekty spolupráce obcí, příležitost podílet se na činnosti Svazu a na formování jeho politiky, eventuálně zastupovat Svaz na mezinárodních konferencích a dalších akcích jako zástupce Svazu, dále mají DSO možnost zapojit se do mezinárodních projektů, a v neposlední řadě mají výhodné podmínky při získávání užitečných Svazových publikací [43].

Členství DSO ve Svazu měst a obcí umožnilo svazkům a jejich obcím vstoupit do projektu Centra společných služeb, který SMO realizuje od roku 2016. Tento projekt se snaží členům a občanům členských obcí pomáhat v různých ohledech spojených s veřejnou správou. O tomto projektu práce pojednává v další kapitole.

4. CENTRA SPOLEČNÝCH SLUŽEB

Dobrovolné svazky obcí jsou zakládány na základě dobrovolnosti a na témže základě se může každá obec samostatně rozhodnout, zda do svazku vstoupí nebo ne. Spolupráce svazků se Svazem měst a obcí je nyní vcelku aktuální díky centrům společných služeb. Tento projekt, jak již bylo zřejmé z předešlého popisu, vymyslel, zprostředkovává a financuje SMO. Ten je však nezřizuje, CSS zřizují přímo DSO, které byly ochotny se do tohoto projektu zapojit. Centra společných služeb tedy nemají žádnou právní subjektivitu, jsou pouze projektem, který má pomáhat svazkům v rámci poradenství, což je jejich hlavní úkol, dále v legislativě, administraci a dalších důležitých činnostech a jak je zřejmé z odezvy starostů, manažerů i občanů, svazky a jejich centra zdárně plní svůj účel.

„Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce“, tedy přeneseně „Centrum společných služeb“ je aktuálně aktivitou Svazu měst a obcí. Tato aktivita navazuje na předchozí projekt SMO „Meziobecní spolupráce“, jež byl realizován od května 2013 do listopadu 2015, a který nastartoval právě vznik center společných služeb, kterých je dnes v ČR více než osmdesát. Do projektu Centra společných služeb, který je zaměřen právě na vytvoření a provoz těchto center, jsou zapojeny DSO, jejichž prostřednictvím se mohou zapojit obce, jejich orgány a také jimi zřízené organizace s cílem zajistit efektivnější poskytování veřejných služeb občanům [5]. Projekt má být realizován po dobu tří let, byl spuštěn v únoru roku 2016 a bude ukončen v červenci roku 2019. Do projektu je zapojeno celkem 83 DSO, zároveň tedy 1 670 obcí a 2,1 mil. občanů [42].

4.1. Spolupráce obcí zapojených do projektu Centra společných služeb a jeho fungování

Centra společných služeb jsou velmi aktivní v realizaci konkrétních projektů a s jejich pomocí bude do roku 2019 realizováno přes 1 100 projektů, které přispějí ke zlepšení života zejména na menších obcích. Většinu projektů by samotné obce nebyly schopné uskutečnit, ale s pomocí CSS se např. za posledních 9 měsíců podařilo zajistit přes 90 projektů. Meziobecní spolupráce je pro obce velmi důležitá, což si také CSS dobře uvědomují a snaží se jim v tomto ohledu vyjít vstříc. O úspěšnosti meziobecní spolupráce vypovídá i fakt, že pouze do jednoho projektu je zapojeno přes 90 % obcí, které jsou členy svazků obcí zapojených do CSS a zároveň na společných projektech spolupracuje i celá řada dalších obcí [7].

Obce a svazky obcí pokládají za klíčový pro rozvoj území zejména cestovní ruch. Díky meziobecní spolupráci a CSS dochází v jednotlivých obcích k opravě zchátralých památek a obnově naučných stezek, kam se lidé rádi vrací. Na to je navázán vznik nových a rozšíření stávajících služeb a produktů a zvyšování jejich úrovně a kvality. CSS se také snaží zpříjemnit život vlastním obyvatelům, nejenom turistům, a dávají jim možnost zlepšení kvality trávení volného času. Proto pořádají různá sportovní klání, umožňují zapůjčení modernějšího vybavení a úroveň těchto akcí díky tomu stále roste. V projektu se dále řeší kvalita života lidí, a proto se CSS starají i o údržbu a rozšiřování zeleně, včetně celkové péče o krajinu. Pořizují se společné kompostéry, recyklační nádoby a zvyšuje se informovanost obyvatel. Většina projektů je realizována na základě strategie rozvoje daného mikroregionu. Mají výrazně ekonomické přínosy, kdy dochází k úspoře finančních prostředků při společném nákupu energií, zemního plynu, softwaru a dalších služeb [7].

4.2. Financování center

Svazu měst a obcí poskytl na dobu tří let (od poloviny roku 2016 do poloviny roku 2019), dotaci ve výši cca 3 miliony korun, které svazky mohou použít pouze na mzdy pracovníků center. Centrum společných služeb nemá právní subjektivitu, funguje při svazku obcí. Projekt probíhá včetně přípravné a závěrečné fáze v období 1. 2. 2016 až do 31. 7. 2019 a realizace projektu v rámci zapojených území DSO pak od 1. 7. 2016 do 30. 6. 2019. Celkový rozpočet a výše způsobilých nákladů je až doposud 394 197 690,81 Kč. Během trvání projektu se rozpočet navyšuje kvůli zavádění nových služeb v rámci CSS a zbývající prostředky z rozpočtu SMO používá na administraci CSS [14]; [57].

4.3. Cíle center společných služeb

Hlavním cílem projektu je zvýšení profesionality výkonu veřejné správy, poskytování a rozvoj veřejných služeb prostřednictvím DSO, potom také pomocí vytvoření CSS dosáhnout zkvalitnění a zefektivnění výkonu veřejné správy a veřejných služeb poskytovaných v rámci samostatné, resp. přenesené působnosti obcí, dále zajištění rovnoprávnějšího přístupu občanů k poskytovaným veřejným službám, zlepšení informovanosti a zvýšení dostupnosti a kvality těchto služeb pro občany, přenos znalostí, zkušeností a jejich rozšíření u zaměstnanců DSO. Cílem je také prostřednictvím tohoto projektu ověřit funkčnost navrženého modelového řešení, které povede ke zvýšení odbornosti a optimalizaci administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce. V rámci projektu bude uskutečněno celkem 8 klíčových aktivit, a to [14]; [57]:

- strategické i věcné řízení projektu v ohledu na organizační zajištění projektu,
- metodická a odborná podpora pro zapojená území včetně právní podpory a opatření odporného řízení nově vzniklých CSS,
- výběr a navázání smluvní spolupráce s DSO, nastavení systému spolupráce,
- nastavení systému vzdělávání, zvyšování kvalifikace všech zaměstnanců CSS,
- zřízení a činnost CSS, poskytování požadovaných služeb a poradenství a vytvoření celorepublikové komunikační platformy DSO,
- průběžné fungování CSS, sdílení příkladů dobré praxe,
- nezávislé vyhodnocení realizace projektu dle kritérií tzv. 5U: účelnost, účinnost, úspornost, užitečnost, udržitelnost,
- podpora CSS při ukládání úkolů na veřejné zakázky.

4.4. Přínosy projektu Centra společných služeb

Dosavadními přínosy zavedení center společných služeb jsou vytvořené malé, ale efektivní týmy při DSO zajišťující každodenní servis pro starosty. Každý tým poskytuje více než 120 dílčích služeb pro starosty obcí v oblasti veřejné správy. Dále se realizují projekty meziobecní spolupráce, minimálně dvakrát ročně vychází v DSO informační zpravodaj a také se minimálně dvakrát ročně scházejí starostové svazků, hodnotí činnost CSS a navrhují zlepšení. Centra společných služeb šetří starostům nejen čas, ale také peníze a ti tak hodnotí kvalitu a rozsah poskytovaných služeb velmi pozitivně. Dobrým příkladem je to, že starostové chápou CSS jako „přítele na telefonu“ či místo, na které se mohou obrátit. Oceňují proto pomoc zejména v těchto oblastech [57]:

- monitoring dotačních titulů a legislativy spojené s činností obcí,
- příprava a realizace projektů,
- pomoc při pořádání kulturních akcí,
- odborné poradenství a veřejné zakázky,
- organizace školení pro představitele obcí.

Za poslední rok rozšířilo nabídku své činnosti pro starosty 83 % CSS. Nejčastějšími typy agend, o které CSS rozšířila svoji nabídku je právě monitoring dotačních titulů a příprava

a realizace projektů, dále kontrola zákonných povinností obcí dle zákona o svobodném přístupu k informacím, zákona o obcích a kontrola rozpočtové odpovědnosti a veřejné zakázky. Bohužel se najdou i obce, které CSS nevyužívají. Jsou to zejména nejmenší obce, ve kterých žije kolem 500 obyvatel. Nevyužívají CSS proto, že mají malou agendu a jsou málo aktivní. Služby rovněž nevyužívají velké obce, které mají nad 1 000 obyvatel. Ty mají svůj vlastní aparát. Dále nevyužívají služby CSS starostové, kteří jsou ve své funkci již delší dobu a jsou velmi samostatní a také obce s uvolněným starostou (starosta uvolněný ze svého zaměstnání pro výkon funkce), který mívá svůj aparát a dostatek času [57].

4.5. Posouzení pomoci obcím a jejich občanům prostřednictvím dobrovolných svazků obcí a center společných služeb

Starostové menších obcí využívají zejména právní služby, které CSS poskytují, dále projektové a dotační poradenství a pomoc se zadáváním veřejných zakázek. Je důležité, aby se starostové vyznali ve stále se měnící legislativě a plnili tak zákonné povinnosti, což jeden člověk jako starosta těžko zvládá, obzvláště, pokud není uvolněným starostou. Větší obce zase využívají služby jako jsou pomoc při vyhledávání dotačních možností, jejich čerpání nebo pomoc s podáním žádosti o dotaci. DSO a CSS také pomáhají starostům s náročnou administrací, kterou správa obce vyžaduje, dále s pořádáním různých kulturních akcí, organizují školení pro starosty a další zaměstnance obecních či městských úřadů nebo pomáhají řešit různé problémy s obyvatelstvem. Díky těmto službám mohou realizovat plány a záměry tak, aby se dané území rozvíjelo a lidé v něm rádi žili. Představitelé územních samosprávných celků také CSS vnímají jako místo, na které se mohou kdykoli obrátit, mají-li nějaký dotaz nebo samosprávný problém, který sami neumí vyřešit. CSS pomáhají také při přípravě smluv či při organizaci akcí. Starostové oceňují osobní a aktivní přístup zaměstnanců. Je zřejmé, že DSO jako nedílná složka systému samospráv v ČR zvyšují kvalitu a pomáhají zefektivnit výkon veřejné správy, i když do soustavy veřejné správy nejsou oficiálně zařazeny. Z velkého počtu a vyššího zájmu o služby CSS by ve výsledku měli těžit i občané, kteří se na CSS mohou také sami přímo obrátit, pokud potřebují pomoc od města či obce [6].

Vybraným manažerům DSO, které jsou zapojeny do projektu CSS, bylo zasláno dotazníkové šetření s pěti otázkami. Cílem průzkumu bylo zjistit, zda DSO a CSS mají opravdu smysl a zda je nadále zachovávat. Za účelem posouzení kvality spolupráce a fungování CSS v praxi byla provedena analýza jejich činnosti, o které pojednává další část Bakalářské práce.

5. PRŮZKUM DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU CENTRA SPOLEČNÝCH SLUŽEB

Kapitola vychází z výsledků průzkumu dobrovolných svazků obcí zapojených do projektu CSS situovaných po celé ČR. Oslovené svazky byly vybírány za pomoci vedoucího odborně- evaluačního týmu Svazu měst a obcí a manažerky Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko, která také poskytla kontakty na jejich manažery. Jsou zde zastoupeny všechny kraje vyjma hlavního města Prahy. V ČR je celkem 83 svazků, které jsou zapojeny do tohoto projektu. Osloveno bylo třicet osm těchto dobrovolných svazků obcí, přičemž v Pardubickém kraji bylo dotazováno pět svazků, v Ústeckém kraji jeden svazek, v Libereckém kraji dva svazky a ve všech ostatních krajích bylo osloveno po třech svazcích. Bylo osloveno 46 % těchto svazků, což je téměř polovina. Na otázky odpověděli manažeři dvaceti pěti svazků, tedy 30 % z celkového počtu DSO zapojených do CSS, což lze považovat za reprezentativní vzorek, přičemž z každého kraje odpověděl minimálně jeden svazek. Manažeři svazků byli dotazováni přes e-mail v listopadu roku 2017, ale kvůli malému počtu získaných odpovědí byli osloveni podruhé v lednu roku 2018. Ani přes opakované zaslání dotazníkového šerení se nepodařilo získat odpovědi od 13 manažerů DSO.

Dotazník se skládal z pěti otevřených otázek, které byly konzultovány s manažerkou svazku Mikroregion Severo-Lanškrounsko a se sociologem. Jsou jimi:

1. Jakou činností se zabýval váš svazek před zapojením do projektu Centra společných služeb?
2. Jakou činnost vyvíjí váš svazek nyní, když je zapojen do projektu?
3. Co Vám CSS přinesla? Myslíte si, že mají smysl do budoucna?
4. Kdyby CSS financoval stát, jak byste si takové financování představovali?
5. Podporujete návrh Svazu měst a obcí zařadit DSO do soustavy veřejné správy?

Veškeré odpovědi na těchto pět otevřených otázek budou dále zpracovány a znázorňovány pomocí grafického aparátu.

V tabulce č. 2 jsou uvedeny všechny oslovené svazky. Ty, které zaslaly zpět své odpovědi na položené otázky a z jejichž odpovědí se budou odvíjet celkové výsledky analýzy, jsou označeny křížkem.

Tabulka 2: Oslovené dobrovolné svazky obcí

Kraj	Svazek	Odpověď	Kraj	Svazek	Odpověď	
JHC	Blanicko-Otavský region	X	PLK	DSO Horažďovicko	X	
	Mikroregion Dačicko	X		Kdyňsko DSO		
	Svazek obcí středního Pootaví			Mikroregion Nepomucko		
JHM	Mikroregion Hornácko	X	STC	Mikroregion CHOPOS	X	
	Mikroregion Hustopečsko	X		Mikroregion Ladův kraj	X	
	DSO Ždánický les a Politaví			Příbram DSO	X	
KVK	Sdružení Ašsko		ULK	DSO Chomutovsko	X	
	Mariánskolázeňsko DSO	X		VYS	Mikroregion Bystřicko	X
	Mikroregion Sokolovsko				Mikroregion Třešťsko	X
KHK	DSO Broumovsko		ZLK		Svazek obcí Podoubraví	X
	Společenství obcí Podkrkonoší	X		Mikroregion Morkovsko	X	
	Mikroregion Nechanicko	X		Mikroregion Valašskomeziříčsko-Kelečsko		
LBK	Svazek obcí Novoborska		PAK	Podhostýnský mikroregion		
	Mikroregion Tanvaldsko	X		Mikroregion Chrudimsko	X	
MSK	Region Slezská brána	X	PAK	Region Orlicko-Třebovsko	X	
	Sdružení obcí Rýmařovska			Sdružení obcí Orlicko	X	
	Mikroregion Odersko			Svazek obcí Lanškrounsko	X	
OLK	Mikroregion Konicko		PAK	Mikroregion Severo-Lanškrounsko	X	
	Mikroregion Šternbersko	X				
	Mikroregion Záhoran	X				

Pozn.: JHC – Jihočeský kraj, JHM – Jihomoravský kraj, KVK – Karlovarský kraj, KHK – Královéhradecký kraj, LBK – Liberecký kraj, MSK – Moravskoslezský kraj, OLK – Olomoucký kraj, PLK – Plzeňský kraj, STC – Středočeský kraj, ULK – Ústecký kraj, VYS – kraj Vysočina, ZLK – Zlínský kraj, PAK – Pardubický kraj

Zdroj: vlastní zpracování

Pro lepší představivost, jak takové svazky vypadají, jsou níže popsány ty, které reagovaly na zasláný dotazník a byly tímto zařazeny do šetření. U každého je zpravidla uvedeno, kde se svazek nachází, v jaké obci sídlí a kolik má členských obcí. Tyto informace byly získány na oficiálních webových stránkách každého svazku.

Blanicko-Otavský region

DSO Blanicko-Otavský region se nachází na jihu Čech, severozápadně od Českých Budějovic. Nyní má 20 členských obcí v okolí obce Protivín, kde také sídlí [4].

Mikroregion Dačicko

Svazek sídlí ve městě Dačice, nedaleko od města Telč. Nachází se v jihovýchodním cípu Jihočeského kraje. V současnosti má 24 členských obcí, které dokáží zaujmout svojí rozmanitostí díky jeho poloze na pomezí Čech, Moravy a Rakouska [25].

Mikroregion Hornácko

Mikroregion Hornácko se nachází v nejvýchodnější části Jihomoravského kraje na hranicích se Slovenskem. Sídlí v obci Nová Lhota, která je právě na samé hranici České republiky. Má 10 členských obcí, jejichž obyvatelé se snaží o udržování lidových slováckých tradic. Část svazku spadá do CHKO Bílé Karpaty [26].

Mikroregion Hustopečsko

Svazek obcí se nachází ve středu Jihomoravského kraje, jižně od města Brna, nedaleko Novomlýnských nádrží. Má 29 členských obcí a sídlí v obci Hustopeče. Velkou tradici zde má pěstování vína a velkopavlovická vinařská oblast je známým producentem kvalitních vín. Oblíbeným kulturním zážitkem je každoroční prezentace vín na tzv. „koštěch“ [27].

Mariánskolázeňsko DSO

Svazek Mariánskolázeňsko se nachází na západu Čech v Karlovarském kraji na samých hranicích s Německem. Má 11 členských obcí se sídlem v obci Tři sekery. Tento kraj je známý svými léčivými prameny a lázeňským turistickým ruchem [23].

Mikroregion Nechanicko

Svazek sdružuje 20 obcí a má sídlo ve městě Mokrovousy. Leží v Královéhradeckém kraji, severozápadně od města Hradec Králové. V regionu najdete mnoho zajímavých památek a síť místních i regionálních cyklotras [31].

Společenství obcí Podkrkonoší

Svazek obcí leží na severu Královéhradeckého kraje. Jak je zřejmé z jeho názvu, nachází se pod úpatím hor Krkonoš. Sídlí v obci Pilníkov a spojuje 11 členských. Zajímavostí v tomto regionu je malebná lidová architektura a nádherná příroda. Atmosféru podkrkonošských vesniček dotvářejí sami obyvatelé a chalupáři, kteří objevují kouzlo bývalých Sudet [41].

Mikroregion Tanvaldsko

Mikroregion Tanvaldsko leží v Libereckém kraji, východně od města Jablonec nad Nisou. Svazek má 12 členských obcí a sídlí ve městě Tanvald, nedaleko od polských hranic. Jeho

přírodní krásou jsou Jizerské hory, které patří k nejzajímavějším oblastem ČR a jsou celoročně navštěvovány turisty [33].

Region Slezská brána

Svazek se nachází ve východní části Moravskoslezského kraje, mezi městy Ostrava a Frýdek-Místek. Jeho sídlo je umístěno ve městě Paskov a sdružuje 16 krásných východočeských vesnic a měst [48].

Mikroregion Šternbersko

Svazek obcí se nachází v Olomouckém kraji, východně od města Olomouc. Jeho sídlem je město Šternberk a sdružuje 25 obcí kolem tohoto města. Je zde mnoho zajímavých historických památek a turistických tras pro pěší i cyklisty [32].

Mikroregion Záhoran

Mikroregion Záhoran se nachází v Olomouckém kraji západně od města Valašské Meziříčí. Jeho sídlo je umístěno v obci Vsechovice. Svazek má 9 členských obcí. Byl založen za účelem společné strategie rozvoje obcí, cestovního ruchu, školství, životního prostředí [35].

DSO Horažďovicko

Svazek obcí leží na jihovýchodní hranici Plzeňského kraje. Má sídlo ve městě Horažďovice a sdružuje 17 obcí. Svazek pořádá mnoho kulturních aktivit a dalších projektů na zlepšení životní úrovně obyvatel a životního prostředí [11].

Mikroregion CHOPOS

Svazek obcí CHOPOS leží ve Středočeském kraji u města Benešov. Má 21 členských obcí se sídlem v Chotýšanech. Svým občanům poskytuje širokou škálu veřejných služeb. Bohužel se počet obyvatel v regionu za poslední století snížil o více než polovinu [28].

Mikroregion Ladův kraj

Mikroregion seskupuje 22 obcí ve Středočeském kraji se sídlem v Říčanech. Leží mezi hlavním městem Prahou a řekou Sázavou. Svazek je nazván podle známého spisovatele a malíře Josefa Lady a nabízí řadu kulturních, historických i přírodních zajímavostí [20].

Příbram DSO

Svazek obcí se nachází na jihozápadě Středočeského kraje. Sdružuje 18 obcí a sídlí v městě Příbram. Svazek se snaží rozvíjet území svých členských obcí v mnoha oblastech, prosazovat společné zájmy svých obcí a přispívat jejich vzájemné spolupráci [45].

DSO Chomutovsko

DSO Chomutovsko leží v západní části Ústeckého kraje na hranicích s Německem. Sdružuje 25 obcí tohoto kraje a jeho sídlo se nachází ve městě Chomutov. Ve svazku naleznete z geografického hlediska dva odlišné celky. Některé obce leží přímo v Krušných horách, jiné zase v podkrušnohorské oblasti s úrodnou nížinou [52].

Mikroregion Bystřicko

Svazek obcí Bystřicko leží v severovýchodním cípu Českomoravské vrchoviny. Jeho sídlo se nachází ve městě Bystřice nad Pernštejnem. Svazek spojuje celkem 38 obcí z kraje Vysočina. Část svazku leží v přírodním parku Svratecká hornatina a jeho území má velmi členitý povrch. Nachází se totiž v Hornosvratecké vrchovině nedaleko Žďárských vrchů [24].

Mikroregion Třešťsko

Mikroregion Třešťsko leží ve střední části Českomoravské vrchoviny v kraji Vysočina, nedaleko města Jihlava. Jeho sídlo se nachází ve městě Třešť a má 19 členských obcí. V regionu lze najít mnoho turistických a v zimě běžeckých tras a díky jeho rozmanitosti a kráse je také hojně navštěvovaný turisty [34].

Svazek obcí Podoubraví

Svazek obcí se nachází v kraji Vysočina, nedaleko Havlíčkova Brodu. Sídlí ve městě Chotěboř a spojuje 28 obcí. Jeho krajina opět nabízí spoustu turistických tras i cyklotras a na své si zde přijdou hlavně houbaři a sběrači lesních plodů [54].

Mikroregion Morkovsko

Mikroregion Morkovsko sídlí ve městě Morkovice. Svazek spojuje 13 obcí Zlínského kraje a leží západně od města Kroměříž. Svazek dokáže okouzlit svou krásnou přírodou a lze zde nalézt mnoho kulturního vyžití [30].

Mikroregion Chrudimsko

Svazek obcí se nachází v západní části Pardubického kraje, jižně od krajského města Pardubice. Má celkem 30 členských obcí a sídlí ve městě Chrudim. Jižní část regionu leží v Chráněné krajinné oblasti Železné hory a lze zde najít také mnoho přírodních památek a rezervací [29].

Mikroregion Severo-Lanškrounsko

Mikroregion se sídlem v malebné obci Dolní Čermná se nachází ve východní části Pardubického kraje a spojuje 12 okolních obcí. Je znám především aktuálně řešeným tématem, a to zákonem o střetu zájmů, který manažerka a předseda svazku projednávali v Poslanecké sněmovně ČR a dalšími orgány ČR. Jinak v regionu lze najít mnoho sportovního vyžití a návštěvníci se mohou pokochat jeho krásnou krajinou [10].

Region Orlicko-Třebovsko

Svazek spojuje 24 obcí Pardubického kraje. Obce venkovského charakteru jsou přilehlé k městu Česká Třebová a městu Ústí nad Orlicí, ve kterém má svazek svoje sídlo. Podle těchto měst také získal také svůj název. Region je ideálním místem pro dovolenou, nabízí totiž atraktivní programy pro in-line bruslení, cykloturistiku a další [47].

Sdružení obcí Orlicko

Svazek obcí se nachází v severovýchodní části Pardubického kraje. Sídlí ve městě Žamberk a sjednocuje 29 obcí v okolí tohoto města. Svazek podporuje rozvoj cestovního ruchu a turistiky. Sportovci zde, mimo jiné, v zimě najdou mnoho udržovaných běžkařských tras [50].

Svazek obcí Lanškrounsko

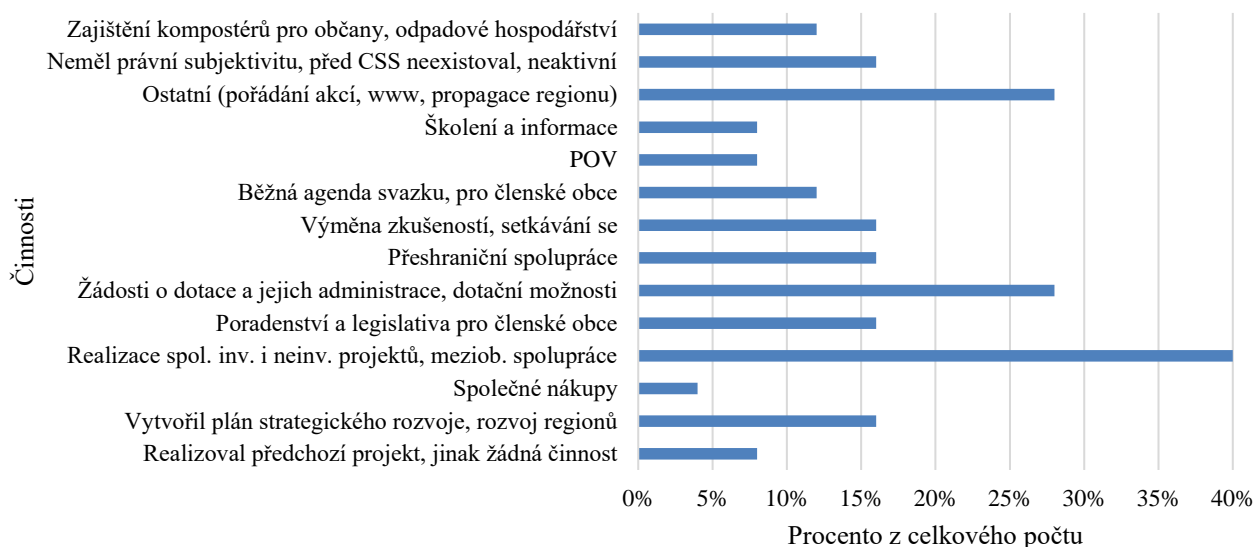
Svazek sjednocuje 14 obcí ve východní části Pardubického kraje v okolí města Lanškroun, ve kterém má také svoje sídlo. Zajímavostí je, že regionem prochází hlavní evropské rozvodí Severního a Černého moře od Bukové hory, přes poutní místo Mariánská hora až po Třebovické sedlo [53].

5.1. Výsledky výzkumného šetření, vyhodnocení a analýza

Některé svazky byly založeny pouze za realizací nějakého konkrétního projektu, jiné uskutečňovaly více činností. V níže uvedených grafech je srovnáváno všech 25 odpovědí, které manažeři jednotlivých svazků zaslali. Dle jejich odpovědí bylo vyhodnoceno všech pět otázek.

5.1.1. Vyhodnocení otázky č. 1

Výsledky první otázky jsou zpracovány v procentuálním vyjádření podle jednotlivých druhů činností a podle počtu činností, které DSO vykonávaly **před zapojením** do projektu CSS. Podrobné výsledky výzkumného šetření jsou obsaženy v příloze A.

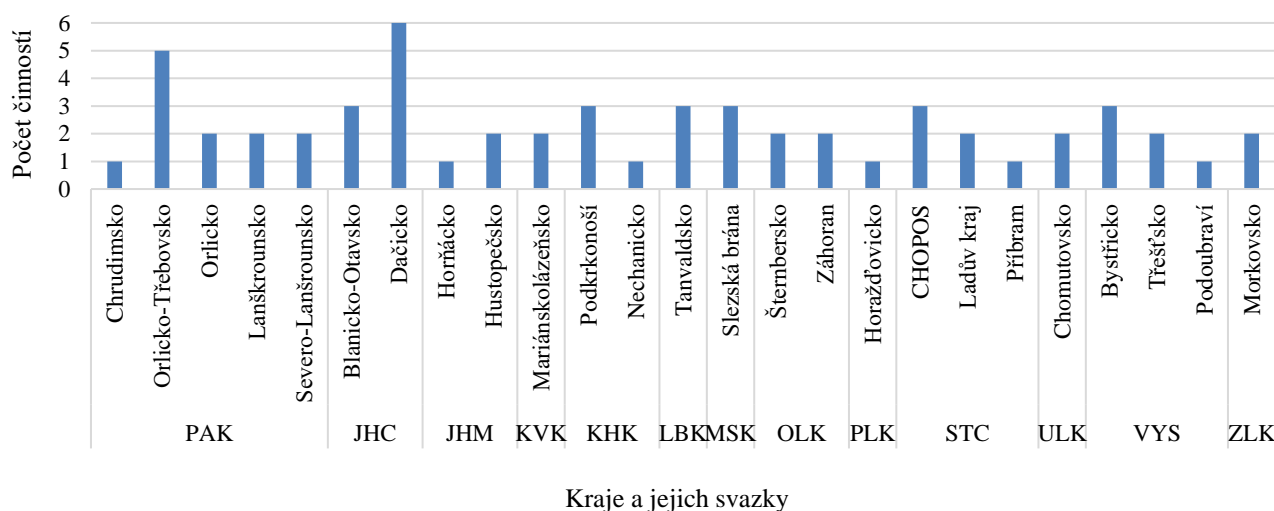
Obrázek 4: Graf znázorňující procentuální počet svazků vykonávající jednotlivé druhy činnosti před zapojením do CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Z grafu (Obrázek 4) je zřejmé, že nejvíce svazků se zabývalo realizací společných investičních a neinvestičních projektů a také meziobecní spoluprací. Tuto činnost vykonávalo 10 svazků z 25 (40 %) z celkového počtu oslovených svazků. Druhou nejčastější činností, kterou vykonávalo 7 svazků z 25 (28 %) byly žádosti o dotace a jejich administrace a zjišťování dotačních možností. Dále běžné činnosti jako pořádání různých akcí, správa webových stránek, propagace regionu. Jako třetí nejčastější činnost svazky vykonávaly přeshraniční spolupráci, probíhala výměna zkušeností a setkávání starostů, svazky vytvořily plán strategického rozvoje nebo se staraly o rozvoj regionů. Svazky si mezi sebou také vyměňovaly zkušenosti, jejich členové se setkávali. Některé ze svazků poskytovaly poradenství a plnily legislativu pro své členské obce. Také byl svazek před zapojením do projektu buď neaktivní, neexistoval nebo neměl právní subjektivitu. Každou z těchto možností vykonávaly 4 svazky (16 %) z celkového počtu zaslaných odpovědí. Po třech svazcích (12 %) odpovědělo, že se také zabývaly běžnou agendou ať už svazku, nebo běžnou agendou pro jeho členské obce, další zajišťovali kompostéry pro občany a věnovaly se odpadovému hospodářství. Manažeři také odpověděli, že jejich svazky realizovaly předchozí projekt nebo vůbec žádnou činnost nevykonávaly, dále

některé svazky uskutečňovaly program obnovy venkova, jiné pořádaly školení a poskytovaly informace. Takto odpovědělo 8 % svazků, tedy na každou z uvedených možností 2 svazky z celkového počtu oslovených. Jako poslední se 4 %, tedy činnosti jednoho svazku z odpovídajících, byly společné nákupy.

Následující graf znázorňuje, jak zaneprázdněné byly svazky před zapojením do projektu Centra společných služeb.

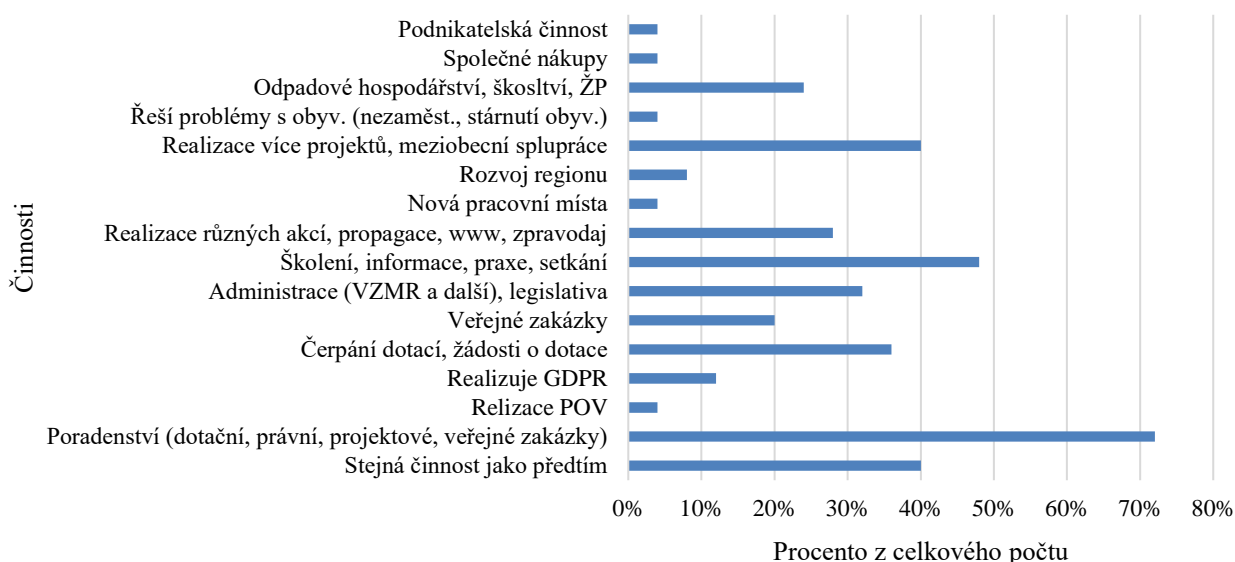
Obrázek 5: Graf znázorňující počet vykonávaných činností jednotlivých svazků před zapojením do CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Z grafu (Obrázek 5) je patrné, že nejvíce činnostmi se před zapojením do projektu CSS zabýval Mikroregion Dačicko. Hned po něm následuje Region Orlicko-Třebovsko. Nejméně činností, a to přesně pouze jednu, provozoval Mikroregion Chrudimsko, Mikroregion Hornácko, Mikroregion Nechanicko, DSO Horažďovicko, Příbram DSO a Svazek obcí Podoubraví. Je otázkou, zda bylo lepší se spíše specializovat na jednu činnost, nebo svým občanům poskytovat více služeb za cenu nižší kvality.

5.1.2. Vyhodnocení otázky č. 2

Výsledky druhé otázky jsou zpracovány v procentuálním vyjádření podle jednotlivých druhů činností a podle počtu činností, které DSO vykonávaly **po zapojení** do projektu CSS. Podrobné výsledky výzkumného šetření jsou obsaženy v příloze B.

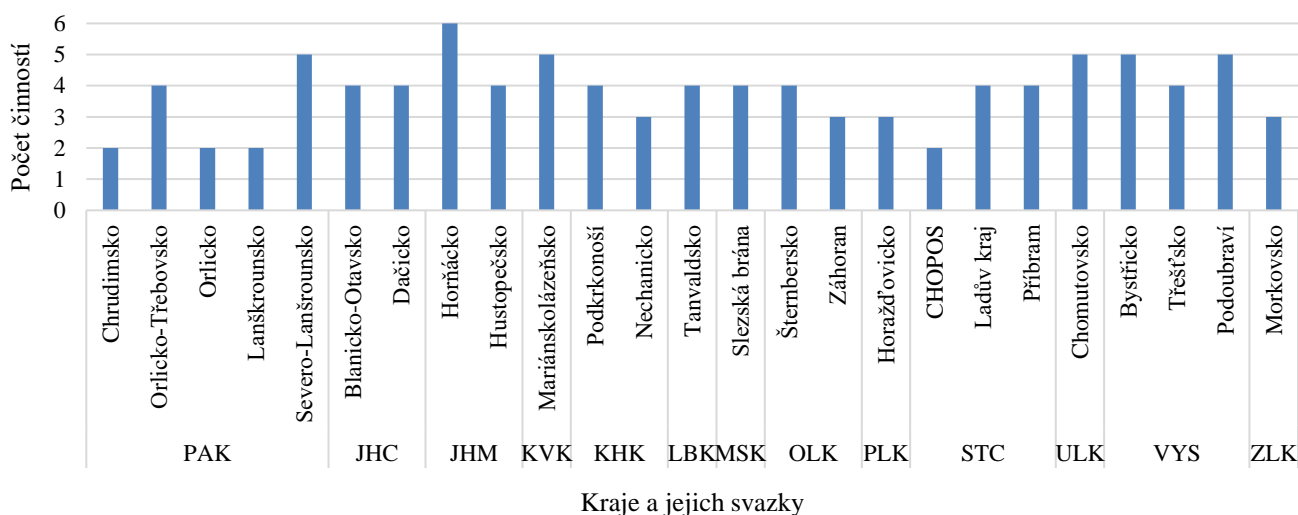
Obrázek 6: Graf znázorňující procentuální počet svazků vykonávajících jednotlivé druhy činností po zapojení do CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Záměrem CSS bylo především pomoci starostům formou poradenství, což se Svazu měst a obcí povedlo, jak už je vidět z grafu (Obrázek 6). Osmnáct svazků z dvaceti pěti (72 %), tedy více než polovina, se nyní po zapojení do projektu věnuje poradenství v mnoha směrech (dotační, právní, projektové poradenství, veřejné zakázky, řešení problémů) a pomáhá tak starostům s narůstajícím množstvím informací. Musíme však vzít v potaz, že již před zapojením do projektu CSS se poradenství věnovalo 16 % svazků, jak lze zjistit z předchozí otázky. I tak je ale zde nárůst o celých 56 %. Tento projekt také pomohl se vzděláváním starostů a dalších zaměstnanců obecních úřadů. Dvanáct svazků (48 %) z 25 respondentů nyní pořádá školení, různá setkání, poskytuje informace a sdílí dobrou praxi. Je velmi pravděpodobné, že tyto činnosti vykonává mnohem více svazků, ale buď se manažeři v otevřené otázce zapomněli zmínit, nebo tyto svazky nebyly osloveny. Deset svazků (40 %) z odpovídajících se nyní věnuje stejné činnosti jako před zapojením do projektu, dále realizuje více projektů a provozuje meziobecní spolupráci. Svazky se také nyní zabývají žádostmi o dotace a jejich čerpáním. Takto odpovědělo 36 % manažerů. Svazky se dále zabývají legislativou, administrací veřejných zakázek malého rozsahu a dalším, a to přesně 8 respondentů u 25 (32 %). Sedm manažerů

(28 %) odpovědělo, že nyní realizují různé akce, věnují se propagaci regionu, spravují webové stránky nebo vydávají zpravodaj. Celých 6 respondentů (24 %) se v současnosti zabývá odpadovým hospodářstvím, problémy ve školství a v oblasti životního prostředí. Pět manažerů (20 %) odpovědělo, že jejich svazky zadávají veřejné zakázky. Dále, s 12 %, tedy 3 svazky realizují GDPR, tedy zpřísněnou ochranu osobních údajů, dva svazky (8 %) se snaží o rozvoj jejich regionu. Po jednom svazku (4 %) odpovědělo, že se snaží realizovat Program obnovy venkova, dále řeší různé problémy s obyvatelstvem, jako je nezaměstnanost, stárnutí obyvatelstva nebo bezdomovectví, podnikají společné nákupy, vykonávají podnikatelskou činnost nebo jejich svazek poskytl nová pracovní místa.

Následující graf znázorňuje, jak zaneprázdněné jsou svazky nyní po zapojení do projektu Centra společných služeb.

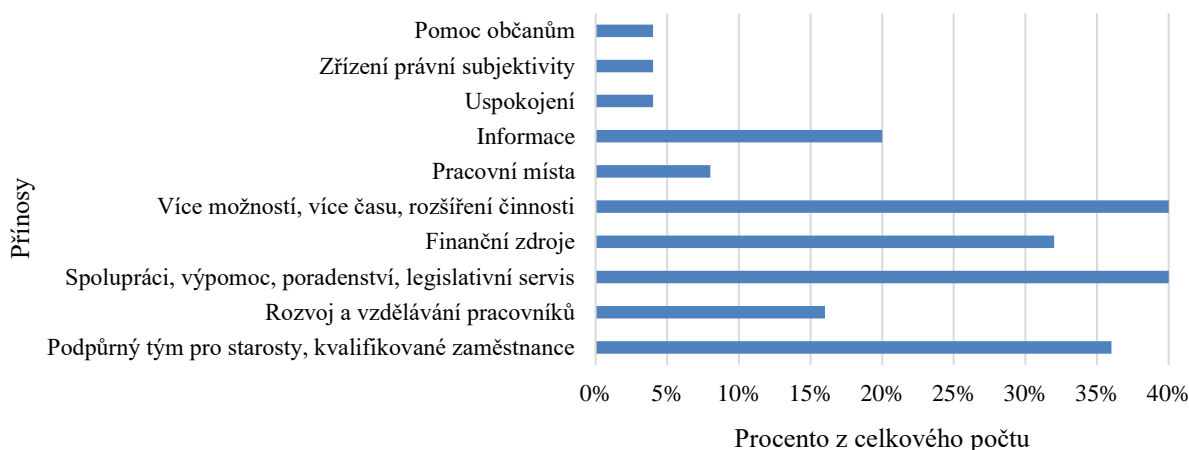
Obrázek 7: Graf znázorňující počet vykonávaných činností jednotlivých svazků po zapojení do CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Z výše uvedeného grafu (Obrázek 7) lze vidět, že nyní vykonává nejvíce činností Mikroregion Hornácko. S pěti činnostmi ho následují Mikroregion Severo-Lanškrounsko, Mariánskolázeňsko DSO, DSO Chomutovsko, Mikroregion Bystřicko a Svazek obcí Podoubraví. Nejméně činností, a to pouze dvě, nyní vykonává Mikroregion Chrudimsko, Sdružení obcí Orlicko, Mikroregion Lanškrounsko a Mikroregion CHOPOS.

5.1.3. Vyhodnocení otázky č. 3

Výsledky třetí otázky jsou zpracovány v procentuálním vyjádření podle jednotlivých druhů přínosů, které DSO získaly prostřednictvím CSS a poté je též procentuálně uvedeno, jak manažeři hodnotí budoucí smysl fungování CSS. Podrobné výsledky výzkumného šetření jsou obsaženy v příloze C.

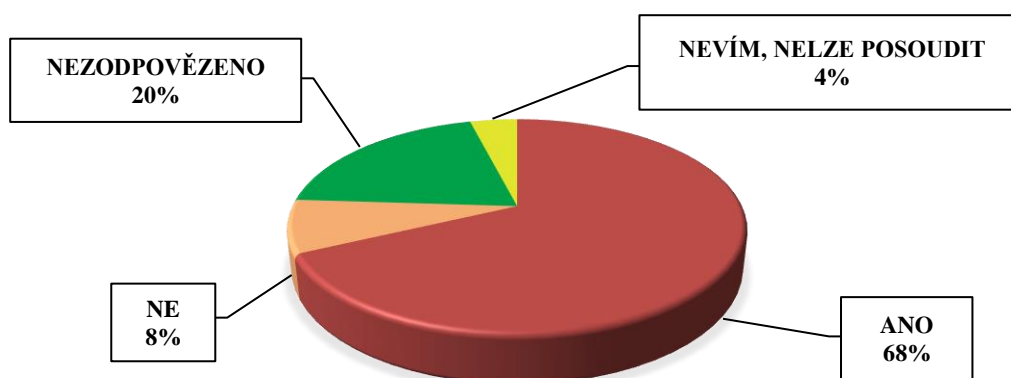

Obrázek 8: Graf znázorňující procentuální počet svazků, které díky CSS získaly uvedené přínosy

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Přínosy lze vidět na výše uvedeném grafu (Obrázek 8). Centra společných služeb pomohla svazkům v mnoha ohledech. Především jim přinesla více možností, více času, pomohla jim rozšířit činnost, kterou již vykonávaly. Dále přinesla výpomoc ohledně administrativy, spolupráci, legislativní servis, a především poradenství v mnoha směrech, což byl také cíl CSS. Této odpovědi se dostalo od 10 z 25 manažerů (40 %). Devět manažerů z 25 (36 %) odpovědělo, že CSS jim přinesla hlavně podpůrný tým pro starosty a kvalifikované zaměstnance pro výkon veřejné správy, což je také velmi důležité. Dále CSS osmi svazkům z 25 (32 %) přinesla finanční zdroje, bez kterých by svazek v rámci CSS nemohl fungovat. Pět manažerů (20 %) odpovědělo, že CSS je pro ně důležité ohledně přínosu důležitých informací, čtyřem svazkům (16 %) CSS pomohla k rozvoji a vzdělávání pracovníků, 8 %, což zahrnuje dva svazky, přinesla nová pracovní místa, a po jednom svazku, tedy 4 %, CSS přinesla hlavně uspokojení, že vykonávaná práce má smysl, některým pomohla se zřízením právní subjektivity a jiným zase přinesla pomoc občanům členských obcí.

V této otázce bylo také zmíněno, zda si dotyčný manažer myslí, že CSS mají smysl do budoucna. Odpovědi na tuto otázku zachycuje graf (Obrázek 9):

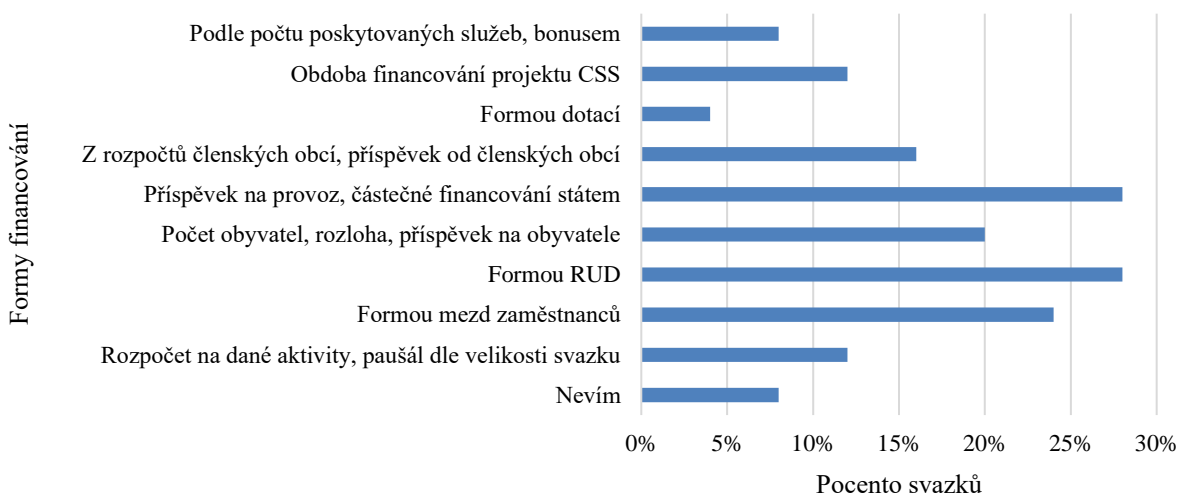
Obrázek 9: Graf ukazující procento manažerů při odpovědi na otázku budoucího smyslu CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Na tuto otázku neodpovědělo pět manažerů (20 %). Naopak, z těch, co odpověděli, si 17 z 25 (68 %) manažerů myslí, že centra společných služeb mají smysl do budoucna. Je to více než polovina, což o CSS hodně vypovídá. 8 %, tedy dva manažeré, si myslí, že smysl rozhodně nemají a 4 %, tedy jeden z manažerů, odpověděl, že na tuto otázku nezná odpověď a neumí jejich význam posoudit.

5.1.4. Vyhodnocení otázky č. 4

Výsledky čtvrté otázky jsou zpracovány v procentuálním vyjádření podle názorů manažerů DSO na způsob financování CSS státem. Podrobné výsledky výzkumného šetření jsou obsaženy v příloze D.

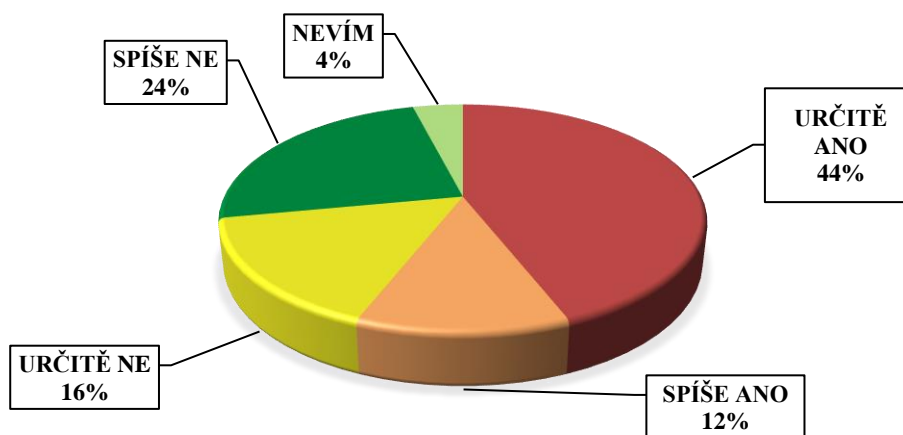
Obrázek 10: Graf zachycující návrhy manažerů na financování CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Z grafu (Obrázek 10) je zřejmé, že nejvíce manažerů by financovalo CSS formou rozpočtového určení daní, příspěvkem na provoz centra nebo částečným financováním státem. Takový názor mělo 7 manažerů z 25 (28 %). Šest manažerů z 25 (24 %) by financovalo CSS formou mezd zaměstnanců. Dalším návrhem bylo financování podle počtu obyvatel členských obcí, příspěvkem na obyvatele a podle rozlohy. Toto financování by se zamlouvalo pěti manažerům (20 %). Čtyři manažeři (16 %) by financovali CSS z rozpočtů členských obcí nebo příspěvkem od členských obcí. Návrhem třech manažerů (12 %) bylo financovat CSS ročním rozpočtem na dané aktivity, paušálem podle velikosti svazku nebo obdobným financováním jako se nyní financují CSS. Každou další možnost navrhl pouze jeden z manažerů (4 %). Šlo o financování buď formou dotací, podle počtu poskytovaných služeb nebo bonusem. Dva manažeři (8 %) na tuto otázku nedokázali odpovědět.

5.1.5. Vyhodnocení otázky č. 5

Výsledky páté otázky jsou zpracovány v procentuálním vyjádření podle názorů manažerů na zařazení DSO do soustavy veřejné správy. Podrobné výsledky výzkumného šetření jsou obsaženy v příloze E.

Obrázek 11: Graf ukazující procento manažerů při odpovědi na otázku zařazení DSO do veřejné správy

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Z grafu (Obrázek 11) je patrné, že 56 % manažerů, tedy přes polovinu, zastává názor, aby DSO byly zařazeny do soustavy veřejné správy. Se zařazením svazků do soustavy veřejné správy nesouhlasí 40 % manažerů. Jeden manažer z oslovených na tuto otázku neznal odpověď. Zde je zjevné, že manažeři se dělí téměř na polovinu, což členy SMO dělí na dva rozdílné tábory a pro Svaz měst a obcí nebude jednoduché tuto otázku vyřešit.

5.2. Komparace fungování svazků Pardubického kraje

Pardubický kraj bude zde srovnáván zvlášť, budou vyhodnoceny odpovědi manažerů z jednotlivých svazků v tomto kraji a dále budou srovnávány se svazky z celé ČR. Zde jsou podrobně popsány odpovědi manažerů oslovených svazků z Pardubického kraje, aby porovnávání bylo zřejmé a jasné.

Mikroregion Chrudimsko

Mikroregion před zapojení do projektu CSS realizoval rozjeté projekty týkající se zpracování studií území (školství, cestovní ruch, sociální služby), dále pravidelně žádal o dotace z Programu obnovy venkova, realizoval marketingový projekt na podporu cestovního ruchu Chrudimsko-Hlinecko. Nyní realizuje právě projekt Programu obnovy venkova a aktivně se zapojuje do činnosti CSS, provozuje odborné poradenství. CSS svazku přineslo možnost podpůrného týmu pro starosty. Manažer si myslí, že CSS do budoucna smysl mají, otázkou však je, kdo je bude financovat. Financování svazků by si manažer představoval tak, že by byl stanoven roční rozpočet na dané aktivity, z toho by část byla na mzdy, zbytek na další věci, jako je doprava, telefony, kancelář. Manažer svazku je skeptický k zařazení DSO do soustavy veřejné správy. Začalo by se prý příliš formalizovat.

Mikroregion Severo-Lanškrounsko

Svazek se před zapojením do CSS zabýval především realizací velkých společných projektů, jako např. řešení problematiky bioodpadů či protipovodňových opatření, které byly spolufinancovány z dotačních prostředků. Dále na plný úvazek zaměstnal svého prvního zaměstnance, a to manažerku svazku, a kromě společných projektů tak začal vyvíjet poradenskou činnost pro členské obce, zejména v oblasti legislativy. V současné době má svazek velmi široké pole působnosti. Stále se zabývá poradenskou činností pro členské obce, dále připravuje a realizuje společné projekty členských obcí svazku, a kromě toho poskytuje dotační a projektové poradenství včetně administrace veřejných zakázek. Dále se zabývá vedlejší podnikatelskou činností, která spočívá ve výše uvedených činnostech, a to poskytovaných za úplatu. CSS svazku přineslo finanční prostředky ve výši více jak 3 mil. Kč na dobu trvání projektu (3 roky), které je možné využít na úhradu mezd dvou zaměstnanců. Ovšem to, co je myšlenkou projektu CSS, tedy zejména administrativní podpora členských obcí, už svazek vykonával již mnohem dříve, než byl projekt zahájen. Manažerka svazku uvedla, že by bylo vhodné, aby financování bylo vícezdrojové. V prvé řadě by se na financování měli podílet především členské obce formou členského příspěvku. Další složkou financování

by byl příspěvek ze strany státu. Financování by však nemělo probíhat tak, jak je tomu nyní u obcí, tedy formou RUD. Mělo by probíhat jakýmsi bonusovým systémem, tedy nikoliv paušálně. Svazek by nejprve prokázal, že pro své členské obce vykonává nějaké činnosti a na základě toho by od státu dostával bonusy. Návrh SMO o zařazení DSO do soustavy veřejné správy manažerka a další zaměstnanci svazku podporují. Nejprve by však mělo dojít k nějakému pevnému ukotvení svazků do právního řádu a pak teprve DSO zařazovat do soustavy VS. Aktuálně probíhají odborné diskuse nad pravomocemi DSO tak, aby mohly vykonávat tzv. správní činnosti, tzn. situaci, že svazek by v takovém případě mohl obcím pomáhat například i se správním řízením.

Region Orlicko-Třebovsko

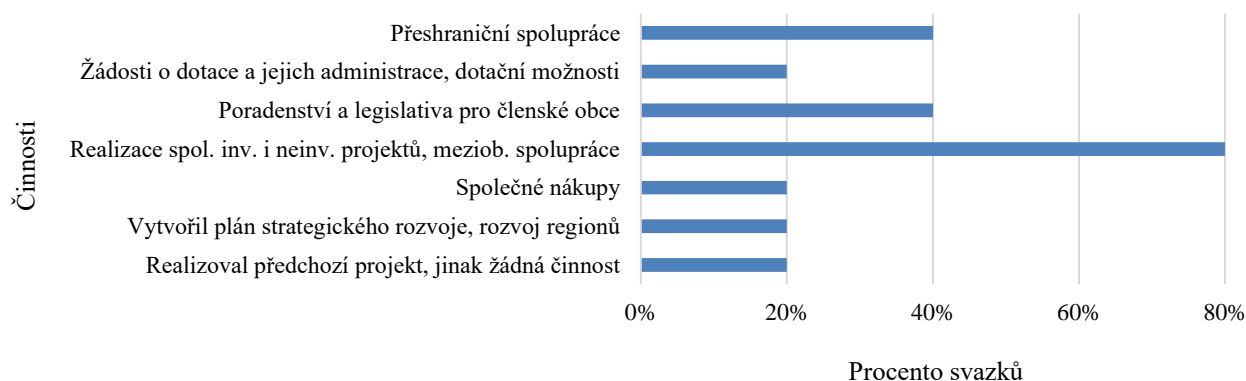
Svazek vytvořil již dříve společný plán strategického rozvoje a jím se řídí od doby svého vzniku v roce 1999. Zabýval se dotačními možnostmi, společnými nákupy, realizací investičních dotovaných projektů a jejich provozováním, sledováním legislativy, poradenstvím. K již realizovaným aktivitám se připojil hlubší vhled do povinností obcí, zejména těch menších s neuvolněnými starosty. Svazek se stal členem MAS Orlicko, tudíž se podílí na strategii CLLD a na MAP i KAP. Od loňského roku členské obce svazku a podnikatelé v území čerpají prostřednictvím MAS dotace. Svazek je zakládajícím členem společnosti Orlické hory a Podorlicko, která představuje území navenek s cílem zvýšit turistický ruch. Od května loňského roku se svazek zabývá veřejnými zakázkami s důrazem na VZMR. CSS svazku přineslo legislativní servis, tzn. školení, semináře, kontakt a spolupráci s okolními svazky, přímou komunikaci s odborníky SMO a krajskými instruktory. Smysl CSS do budoucna manažer svazku neuměl posoudit. Odpověděl ale, že jejich další fungování je velmi žádoucí, sami si mohou stanovit priority a cíle, i když souběžně s touto úvahou běží další – posílení financí i úkolů pro ORP. Manažer svazku uvedl, že by bylo nejvhodnější CSS financovat podílem na sdílených daních, tedy formou RUD, s několika „spravedlivými“ kritérii, např. počet členů, počet obyvatel, rozloha. Tedy podobně jako se to nyní děje s obcemi. Na otázku zařazení DSO do soustavy veřejné správy manažer odpověděl, že v rámci financování podporují návrh, ve výkonu veřejné správy je to však na důkladnou analýzu, spíše snad ani se do veřejné správy z úrovně DSO nepouštět. Existují ORP, svazky jsou příspěvkovými organizacemi a stát by měl zohlednit, že DSO řeší problémy v území.

Sdružení obcí Orlicko, Svazek obcí Lanškrounsko

Jelikož tyto dva svazky jsou spravovány jedním a tím samým manažerem, jsou zde popsány odpovědi obou svazků dohromady. Manažer odpověděl za oba dva svazky společně. Svazky realizovaly společné projekty v oblasti cestovního ruchu, životního prostředí, dopravy a dopravní obslužnosti, jako jsou cyklostezky, skibusy, parkoviště. Dále provozovaly přeshraniční spolupráci v oblasti kulturního a přírodního dědictví. Po zapojení do projektu CSS svazky navázaly na předešlou činnost. Navíc se zabývají právním poradenstvím, dotačním poradenstvím a poradenstvím v oblasti veřejných zakázek. CSS svazkům přineslo hlavně finanční zdroje, které pomohly k úhradě nákladů na činnost svazku, a to zejména na právní poradenství, které by jinak svazky nebyly schopny financovat. Manažer svazku si nemyslí, že by CSS měl velký smysl. Důraz na poradenskou činnost totiž neodráží účel svazků. Existence CSS je nesystémovým řešením výkonu veřejné správy. Manažer svazků říká, že DSO nejdou do systému veřejné právy zařadit, protože to jsou fakultativní subjekty. Pokud by však došlo k zařazení do systému veřejné správy, už to nebudou dobrovolné svazky obcí, ale něco jako bývalé okresní úřady nebo střediskové obce. Pak by samozřejmě byly financovány rámci přerozdělování daňových výnosů. To by se určitě krajům ani obcím moc nelíbilo, protože by přišly o část svých daní. Proto tedy manažer svazku nepodporuje návrh SMO na zařazení svazků do soustavy veřejné správy. Tak jak to prezentuje SMO s důrazem na dobrovolnost zapojení, tak to postrádá logiku, napsal manažer svazků.

Následně bude srovnáváno pět svazků, od kterých se dostalo odpovědí, které jsou výše popsány. V Pardubickém kraji samozřejmě existuje o mnoho více DSO, ale pouze tyto, jež jsou zde uvedeny, jsou nyní zapojeny do projektu Centra společných služeb. Srovnávají tedy budou svazky: Mikroregion Chrudimsko, Mikroregion Severo-Lanškrounsko, Region Orlicko-Třebovsko, Sdružení obcí Orlicko a Svazek obcí Lanškrounsko.

V následujícím grafu (Obrázek 12) jsou znázorněny pouze ty činnosti, které **před zapojením** do projektu Centra společných služeb provozovaly vybrané svazky Pardubického kraje. Jedná se o odpovědi na první otázku.

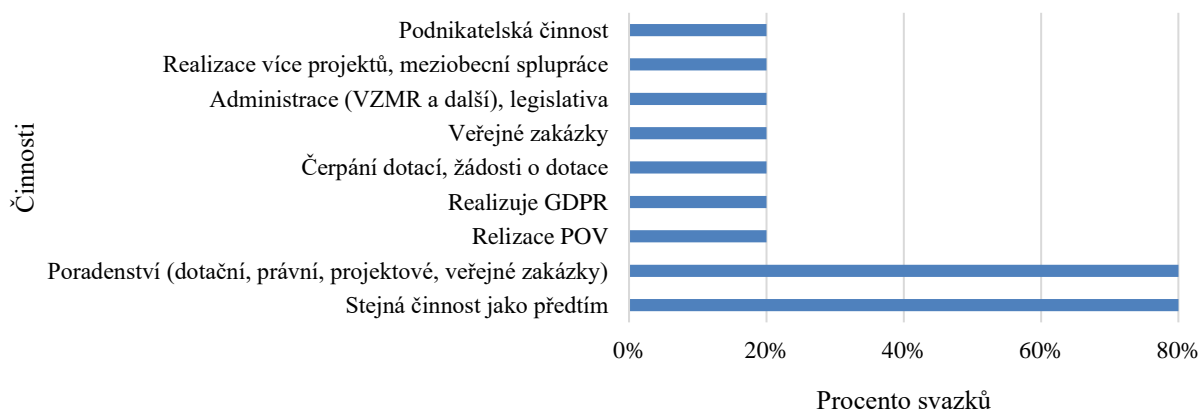

Obrázek 12: Graf znázorňující výkon jednotlivých činností svazků v Pardubickém kraji před zapojením do projektu CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Z grafu je zřejmé, že před zapojením do projektu CSS 4 svazky z 5 (80 %), tedy téměř všechny, realizovaly společné investiční i neinvestiční projekty a provozovaly meziobecní spolupráci. Dále pak 2 svazky (40 %) vykonávaly přeshraniční spolupráci a provozovaly poradenství a legislativu pro členské obce. Individuální činností každého svazku, tedy činnosti vykonávané pouze jedním svazkem (20 %), byly žádosti o dotace a jejich administrace, provozování společných nákupů členských obcí, tvorba plánu strategického rozvoje a rozvoj regionů a realizace již rozjetého předchozího projektu. Všemi ostatními činnostmi, které jsou uvedeny výše u porovnávání všech svazků, se svazky v Pardubickém kraji nezabývaly.

V následujícím grafu (Obrázek 13) jsou znázorněny pouze ty činnosti, které nyní **po zapojení** do projektu Centra společných služeb provozují svazky Pardubického kraje.

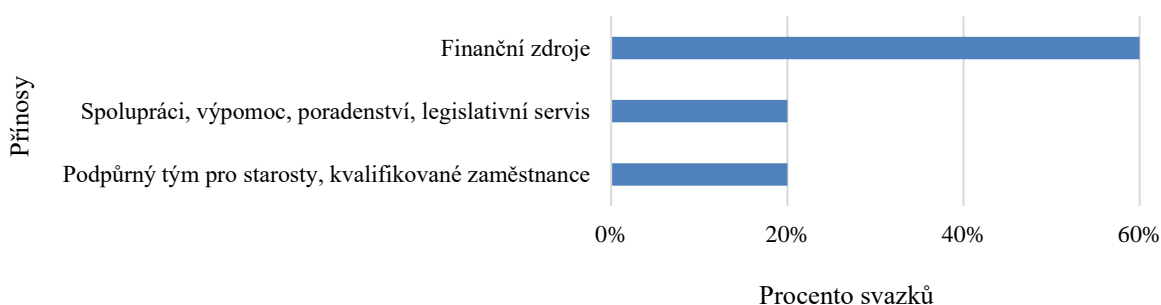

Obrázek 13: Graf znázorňující výkon jednotlivých činností svazků v Pardubickém kraji po zapojení do projektu CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Z grafu je patrné, že 4 svazky (80 %) po zařazení do projektu CSS v Pardubickém kraji vykonávají různě zaměřené poradenství, čímž se tedy cíl SMO úspěšně plní až na jeden svazek. Shodný počet svazků vykonává stejnou činnost jako před zapojením do CSS, což by naopak mohlo znamenat, že tyto svazky poskytovaly obcím poradenství už před tím, než se do projektu zapojily. Funkce zastoupeny jedním svazkem (20 %) jsou další různé činnosti jako administrace, legislativa, veřejné zakázky, dále čerpají dotace a podávají žádosti o dotace, realizují GDPR, POV, vykonávají podnikatelskou činnost a také realizují více projektů než před zapojením do CSS.

Následující graf (Obrázek 14) uvádí přínosy, které svazkům v Pardubickém kraji přivodila CSS.

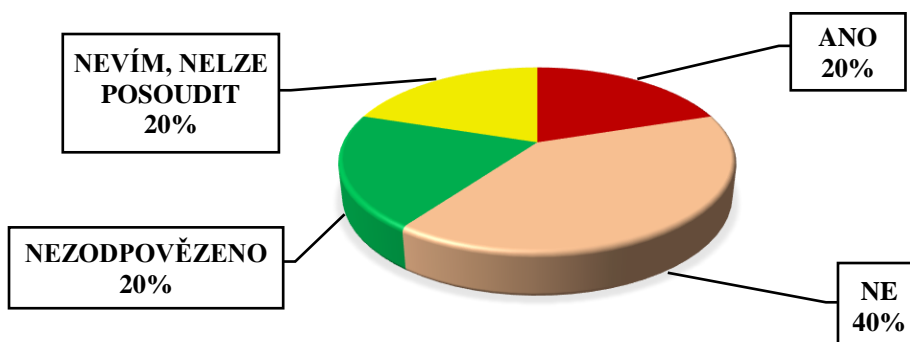

Obrázek 14: Graf znázorňující jednotlivé přínosy svazkům v Pardubickém kraji po zapojení do projektu CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Graf jasně ukazuje, že CSS měla pro svazky v Pardubickém kraji pouze 3 přínosy. Přínosem byly hlavně finanční zdroje, což potvrzují 3 svazky z 5 (60 %). Dále pak pro jeden svazek (20 %) byla přínosem spolupráce, výpomoc, poradenství a legislativní servis, a rovněž pro jeden svazek byli přínosem kvalifikovaní zaměstnanci a podpůrný tým pro starosty.

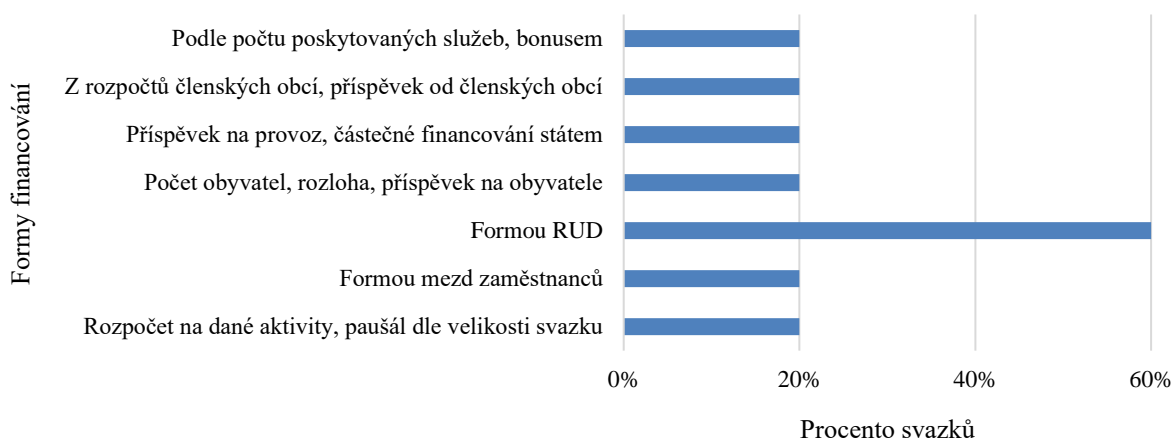
Součástí třetí otázky byl dotaz na manažery, zda si myslí, že CSS mají smysl do budoucna. Z níže uvedeného grafu (Obrázek 15) je zjevné, že u manažerů svazků v Pardubickém kraji převažuje přesvědčení, že CSS smysl nemají. Přesvědčení jsou 2 manažeři z 5 (40 %), jeden si je jistý, že CSS smysl do budoucna mají a ostatní buď smysl CSS neuměli posoudit, nebo na otázku neznali odpověď.

Obrázek 15: Graf zachycuje procento manažerů svazků z Pardubického kraje při odpovědi na otázku budoucího smyslu CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

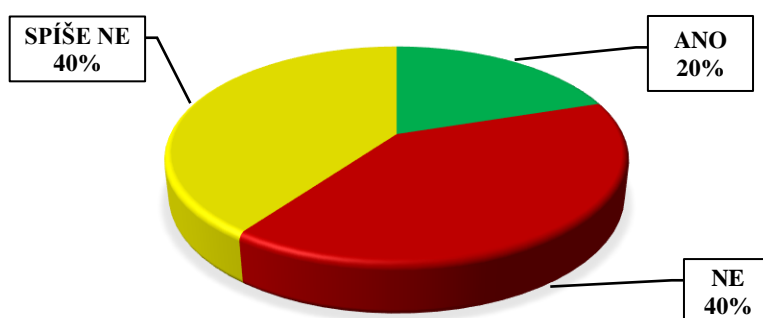
Následující graf (Obrázek 16) znázorňuje návrhy forem financování CSS, které navrhují manažeři svazků Pardubického kraje. Nejvíce se jim zamlouvá CSS financovat formou RUD, odpověděli tak 3 manažeři z 5 (60 %). Dále byly navrhovány buď kombinace různých financování, anebo pouze jedna možnost. Každopádně ve všech ostatních případech se manažeři neshodli a odpovídali pouze po jednom (20 %).

Obrázek 16: Graf ukazuje návrhy manažerů svazků Pardubického kraje na financování CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Z následujícího grafu (Obrázek 17) je očividné, že manažeři vybraných svazků Pardubického kraje se přiklání k nezařazení svazků do soustavy veřejné správy. Odpověděli tak 4 manažeři z 5 (80 %). Pouze jeden (20 %) souhlasí se zařazením.

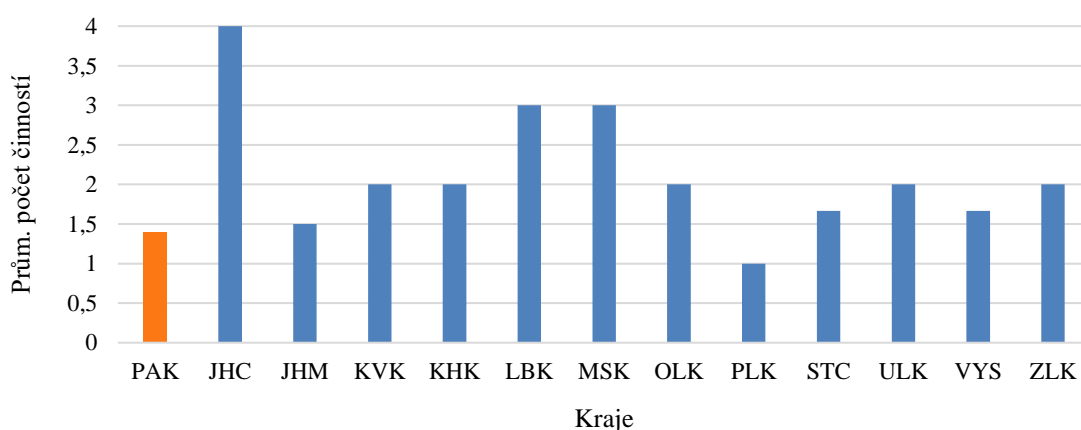

Obrázek 17: Graf znázorňuje procento manažerů svazků Pardubického kraje při odpovědi na zařazení svazků do soustavy VS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

5.3. Porovnání svazků Pardubického kraje se svazky z celé České republiky

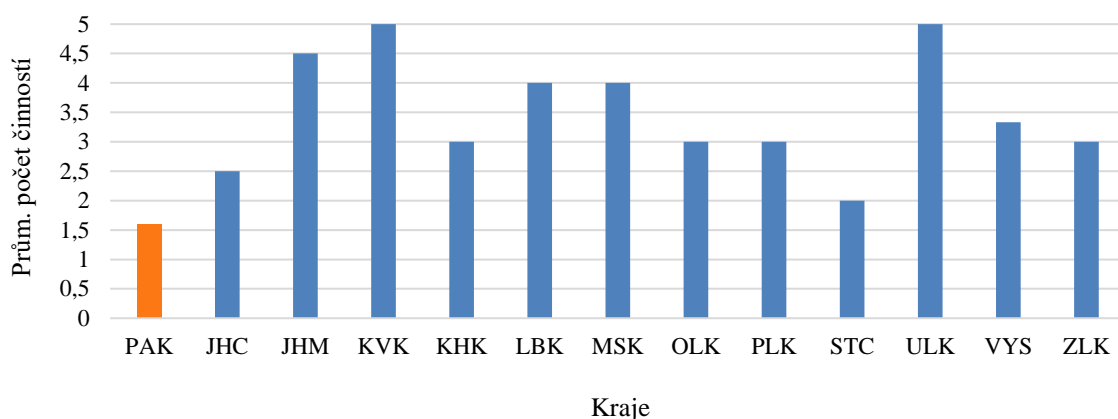
Z následujícího grafu (Obrázek 18) je zřejmé, že svazky v Pardubickém kraji před zapojením do projektu CSS nevykonávaly příliš mnoho činností. Z grafu lze vidět, že v Pardubickém kraji připadá na jeden svazek 1,4 činností, čímž se řadí na předposlední místo před Plzeňský kraj. Ovšem svazky v Pardubickém mohly být založené pouze za účelem splnění určitého úkolu, jednoho projektu, na který se soustředily, což mohlo způsobit, že vykonávaly tak málo činností.

Obrázek 18: Graf znázorňující průměrný počet činností připadající na 1 svazek v kraji před projektem CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

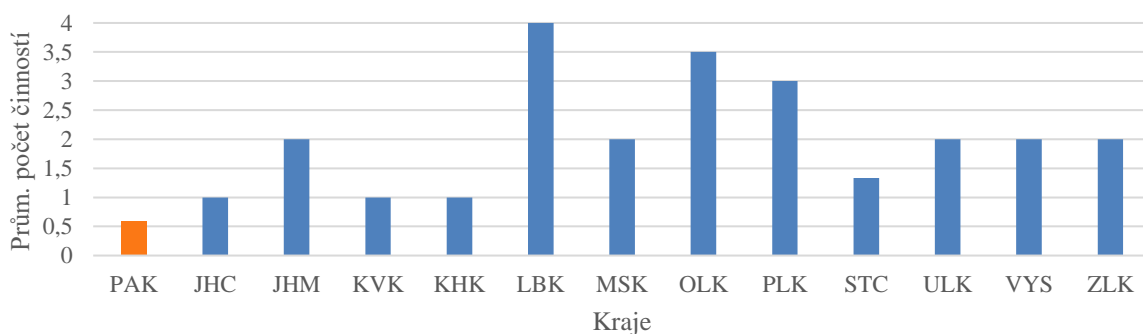
Dále je patrné, že v níže uvedeném grafu (Obrázek 19) v porovnání s předchozím grafem se průměrný počet činností připadající na 1 svazek v kraji po zapojení do projektu CSS zvýšil. V Pardubickém kraji tomu bylo také tak, ovšem pouze z hodnoty 1,4 činností připadající na jeden svazek na hodnotu 1,6, čímž se tentokrát zařadil dokonce na poslední místo. Nejvíce CSS prospěla Jihomoravskému, Karlovarskému a Ústeckému kraji, kde se počet činností zvýšil v průměru o 3, avšak i ve všech ostatních krajích měla svůj větší či menší úspěch. Pouze v Jihočeském kraji se průměrný počet činností podstatně zmenšil, nicméně to může být způsobeno právě tím, že se svazky začali soustředit především na poradenství a ostatní méně důležité činnosti vypustily.

Obrázek 19: Graf znázorňující průměrný počet činností připadajících na 1 svazek v kraji po zapojení do projektu CSS

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Odpovědi manažerů svazků Pardubického kraje na třetí otázku znázorňuje následující graf (Obrázek 20) a tabulka (Tabulka 3). Z grafu je vidět, že Pardubický kraj se opět řadí na poslední místo, což značí, že těmto svazkům CSS mnoho nepřinesla. Důvod ovšem může být opět takový, že všechny činnosti, které byly hlavním úkolem CSS už svazky prováděly. Nejvíce přínosná byla CSS pro Liberecký kraj, kde se jejich aktivita zvýšila v průměru o celé 4 činnosti.

Obrázek 20: Graf zachycující průměrný počet aktivit, které CSS svazkům přinesla, připadajících v průměru na 1 svazek v kraji

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Níže uvedená tabulka č. 3 uvádí odpovědi na otázku, zda mají CSS smysl do budoucna. Zde je vidět, že výrazně převažuje odpověď ano. Kdyby se však braly v potaz pouze odpovědi manažerů z Pardubického kraje, vyšlo by najevo, že CSS smysl nemají. Nikdo z manažerů svazků z ostatních krajů odpověď „ne“ nenavrhl.

Tabulka 3: Odpovědi manažerů na otázku č. 3 v jednotlivých krajích

KRAJ	ODPOVĚĎ			
	ANO	NE	BEZ ODPOVĚDI	NEVÍM, NELZE POSOUDIT
PAK	1	2	1	1
JHC	1		1	
JHM	2			
KVK	1			
KHK	2			
LBK	1			
MSK	1			
OLK	2			
PLK	1			
STC	1		2	
ULK	1			
VYS	2		1	
ZLK	1			
CELKEM	17	2	5	1

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

Následující tabulka č. 4 ukazuje, jak manažeři svazků v jednotlivých krajích podporují návrh Svazu měst a obcí na zařazení DSO do soustavy veřejné správy. Zde jsou odpovědi velmi různorodé. Přesto převažuje odpověď „ano“. Kdyby se však opět bral v úvahu pouze Pardubický kraj, DSO by se do soustavy veřejné správy nejspíše nezařadily.

Manažeři všech svazků se v odpovědích na čtvrtou otázku příliš neshodovali, bylo by velmi obtížné tyto odpovědi jakkoli srovnávat. V příloze D však lze najít podrobné odpovědi k porovnání.

Tabulka 4: Odpovědi manažerů na otázku č. 5 v jednotlivých krajích

KRAJ	ODPOVĚĎ				
	ANO	SPÍŠE ANO	NE	SPÍŠE NE	NEVÍM
PAK	1		2	2	
JHC	1		1		
JHM	1			1	
KVK	1				
KHK				1	1
LBK		1			
MSK				1	
OLK	2				
PLK			1		
STC	2			1	
ULK		1			
VYS	2	1			
ZLK	1				
CELKEM	11	3	4	6	1

Zdroj: vlastní zpracování podle analýzy odpovědí respondentů

5.4. Shrnutí

Na základě získaných výsledků dotazníkového šetření (analýzy) bylo zjištěno, že:

- před zapojením do projektu CSS se svazky zabývaly zejména realizací společných projektů, počet činností se pohyboval nejčastěji v rozmezí 1-3 činnosti na jeden svazek,
- po zapojení do projektu CSS začaly DSO vykonávat především poradenství, což byl hlavní cíl tohoto projektu, počet činností se nyní pohybuje nejčastěji v rozmezí 2-5 činností na jeden svazek,
- nejčtetnějším přínosem od CSS je pro svazky spolupráce mezi členskými obcemi a svazky navzájem, výpomoc, poradenství, legislativní servis pro starosty, více času a možností a rozšíření činnosti DSO,
- 68 % manažerů svazků si myslí, že CSS mají smysl do budoucna,
- financování svazků státem si manažeři představují nejčastěji buď formou RUD nebo příspěvkem na provoz svazků,

- 56 % manažerů souhlasí s návrhem SMO zařadit DSO do soustavy veřejné správy, 40 % manažerů s tímto nesouhlasí,
- svazky v Pardubickém kraji se v činnostech před a po zapojení do projektu CSS shodují s celkovou analýzou všech svazků,
- svazkům v Pardubickém kraji CSS přinesla především finanční zdroje,
- 40 % manažerů svazků v Pardubickém kraji si myslí, že CSS nemají smysl do budoucna, 20 % si myslí že smysl mají,
- nejvíce manažerů (60 %) v Pardubickém kraji by CSS financovalo formou RUD,
- 80 % manažerů v Pardubickém kraji nesouhlasí s návrhem SMO zařadit DSO do soustavy veřejné správy,
- při porovnání Pardubického kraje s celou ČR se tento kraj v první otázce umístil na předposledním místě, ve druhé a třetí otázce na posledním místě,
- kdyby záleželo pouze na manažerech DSO Pardubického kraje, CSS by se nejspíše do budoucna nezachovala, stejně tak by DSO nebyly zařazeny do soustavy veřejné správy.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo ověřit, zda myšlenka mít dobrovolné svazky obcí a centra společných služeb má smysl. Dále pak analýza vybraných projektů svazků, jejich posouzení a zhodnocení, jak tyto projekty prospívají jednotlivým obcím. Porovnání fungování dobrovolných svazků obcí v Pardubickém kraji a celé České republice. Tato skutečnost byla zjišťována pomocí dotazníkového šetření zasláného prostřednictvím e-mailu třiceti osmi vybraným svazkům, které jsou zapojeny do projektu Centra společných služeb. Byly získány odpovědi od 25 manažerů svazků, přičemž z každého kraje minimálně jedno dotazníkové šetření. Odpovědi byly dále vyhodnoceny, graficky zpracovány a na jejich základě byl posouzen cíl práce.

Z výsledků analýzy bylo zjištěno, že projekt Centra společných služeb splnil svůj záměr. Svazky začaly vykonávat především poradenství v různých směrech pro své členské obce a jejich občany, což bylo hlavním úkolem center. Vykonávané činnosti svazků se po zapojení do projektu částečně změnily, ovšem je vidět, že většina svazků nyní vykonává větší počet činností, a to proto, že tým center je starostům nápomocen a zvládá tak větší množství služeb, což je z analýzy zřejmé. Centra přinesla svazkům především poradenství, spolupráci a výpomoc, více možností, podpůrný tým pro starosty, kvalifikované zaměstnance a mnoho dalšího, což osvědčuje význam center společných služeb. Jejich význam potvrzují i názory manažerů na budoucí smysl center. Nadpoloviční většina uvedla, že s jejich smyslem souhlasí a chtějí jejich další trvání. V odpovědích na financování svazků se manažeři příliš neshodovali, přesto nejvíce z nich navrhlo financovat centra formou rozpočtového určení daní nebo příspěvkem státu na jejich provoz. Manažeři navrhovali také různé kombinace financování státem. Dále více než polovina manažerů souhlasí s návrhem Svazu měst a obcí na zařazení svazků do soustavy veřejné správy. Tyto názory by mohly Svaz měst a obcí podpořit a svazky tak do soustavy veřejné správy zařadit. Ovšem je zde nutné brát v potaz všechna pro a proti. Některé argumenty manažerů, proč svazky do soustavy veřejné správy nezařadit, byly velmi působivé a významné.

Další zajímavé výsledky vznikly při porovnávání Pardubického kraje jak samotného, tak s celou Českou republikou. Ve zprůměrování činností na jeden svazek v kraji se ovšem Pardubický kraj drží na posledních příčkách. Tuto skutečnost lze přisoudit buď nerovnoměrnému počtu zasláných odpovědí na kraj, protože z každého kraje odpověděl různý počet svazků a čím více svazků na kraj, tím hodnota při zprůměrování klesá, nebo také tomu,

že svazky v Pardubickém kraji se dříve zaměřovaly na méně činností, na kterých si daly záležet a zároveň to mohly být právě činnosti, které preferují centra společných služeb, tedy poradenství, výpomoc a spolupráci, čímž se tedy jejich činnosti nijak nezměnila, a proto Pardubický kraj končí na posledním místě. Jestliže svazky v Pardubickém kraji již dříve vykonávaly činnosti, které centra společných služeb upřednostňují, neměla poté už možnost jim tyto služby nabídnout. V celkovém hodnocení byla odezva na smysl CSS vcelku kladná. Když se ale bude brát v potaz pouze Pardubický kraj, vyjde najevo, že podle manažerů v tomto kraji CSS smysl spíše nemají. Stejně tak u zařazení DSO do soustavy veřejné správy. Podle manažerů všech vybraných svazků by se DSO měly do soustavy zařadit, ovšem když zvážíme pouze odpovědi manažerů z Pardubického kraje, ukáže se, že DSO by se do soustavy veřejné správy zařadit neměly.

Toto porovnávání Pardubického kraje s celou Českou republikou bylo spíše orientační, důležitější jsou ovšem výsledky od všech oslovených svazků jako takové, které ověřují cíl této práce a jsou uvedeny výše. Na jejich základě lze tvrdit, že Dobrovolné svazky obcí a jimi zřízená centra společných služeb mají smysl. Je to očividné jak z převážně kladné odezvy od starostů a manažerů svazků, tak ze zvyšujícího se počtu činností po zapojení svazků do projektu a pozitivních reakcí na budoucí smysl CSS.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] 1. Veřejná správa. *Veřejná správa* [online]. c2018 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.verejnasprava.estranky.cz/clanky/1.-verejna-sprava.html>
- [2] Aktuality. *Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko* [online]. c2018 [cit. 2018-04-12]. Dostupné z: <http://www.dsomsl.cz/stret-zajmu-v-udalostech-na-ct-1/>
- [3] BERNARD, J. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-069-8.
- [4] *Blanicko-otavský region* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.blanicko-otavsko.eu/region>
- [5] Centra společných služeb obcí. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2017 [cit. 2017-10-13]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/nase-projekty/centra-spolecnych-sluzeb-obci/default.aspx>
- [6] Centra společných služeb obcí. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2017 [cit. 2017-10-13]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/nase-projekty/centra-spolecnych-sluzeb-obci/zajem-o-centra-spolecnych-sluzeb-mest-a-obci-roste-vyuzivaji-je-samospravy-i-lide.aspx>
- [7] Centra společných služeb obcí. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2017 [cit. 2017-10-15]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/nase-projekty/centra-spolecnych-sluzeb-obci/meziobecni-spoluprace-zlepsuje-zivot-i-na-mensich-obcich.aspx>
- [8] ČERMÁK, D., VOBECKÁ, J. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-067-4.
- [9] ČESKO. Zákon č. 128/2000 o obcích. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38. Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/zakon-o-obcich/>
- [10] *Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.dsomsl.cz>
- [11] *DSO HORAŽŤDOVICKO* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.dsohorazdovicko.cz/>

- [12] Formy spolupráce obcí. *Deník veřejné správy* [online]. c2018 [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6326681>
- [13] Hlavní cíle. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2017 [cit. 2017-10-05]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>
- [14] Informace o projektu. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2017 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/nase-projekty/centra-spolecnych-sluzeb-obci/informace-o-projektu/default.aspx>
- [15] Kdo jsme. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2017 [cit. 2017-10-05]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/kdo-jsme.aspx>
- [16] KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Z. *Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů*. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.
- [17] Komise a pracovní skupiny. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/odborne-komise/zakladni-informace/odborne-komise-predsednictva.aspx>
- [18] Komory. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/organy-svazu/komory/default.aspx>
- [19] Kontrolní výbor. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/organy-svazu/kontrolni-vybor/default.aspx>
- [20] *LADŮV KRAJ* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.laduv-kraj.cz/>
- [21] Malý lexikon obcí České republiky – 2013. *Český statistický úřad* [online]. c2018 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2013-nl6r6nhlpw>
- [22] Malý lexikon obcí České republiky – 2017. *Český statistický úřad* [online]. c2018 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2017>
- [23] *MARIÁNSKOLÁZEŇSKO DOBRVOLNÝ SVAZEK OBCÍ* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://www.marianskolazensko.org>
- [24] *MIKROREGION BYSTRICKO* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.regionbystricko.cz>

- [25] *Mikroregion DAČICKO* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.m-dacicko.cz/>
- [26] *Mikroregion Horňácko.info* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.hornacko.info>
- [27] *MIKROREGION HUSTOPEČSKO SRDCE JIŽNÍ MORAVY* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.hustopecko.net>
- [28] *MIKROREGION CHOPOS* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://chopos.cz/>
- [29] *Mikroregion Chrudimsko* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: www.mikroregionchrudimsko.cz
- [30] *MIKROREGION MORKOVSKO* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://morkovsko.cz/>
- [31] *Mikroregion Nechanicko* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://www.nechanicko.cz/>
- [32] *Mikroregion Šternbersko* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-sternbersko.cz/>
- [33] *Mikroregion Tanvaldsko* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.tanvaldsko.info/cs>
- [34] *Mikroregion Třeštsko* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://www.trestsko.cz/>
- [35] *Mikroregion Záhoran* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.zahoran.cz/>
- [36] Místní akční skupiny. *NSMAS České republiky* [online]. c2017 [cit. 2017-10-26]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>
- [37] Oblasti činnosti. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/>
- [38] OCHRANA, F. *Veřejné služby – jejich poskytování, zadávání a hodnocení: teorie a metodika poptávkového způsobu poskytování a zadávání veřejných služeb na úrovni municipalit*. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-31-6.

- [39] Orgány svazu. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/>
- [40] PAVLAS, M. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů* [online]. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006 [cit. 2017-11-09]. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/35168/PavlasM_Problemy%20mikroregionu_VS_2006.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Dokument ve formátu PDF (součást výzkumného úkolu WB-09-05).
- [41] *PODKRKONOŠÍ SPOLEČENSTVÍ OBCÍ* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://www.podkrkonosi.info>
- [42] *Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce*. Svaz měst a obcí, 2017. Prezentace ve formátu PowerPoint.
- [43] Proč se stát členem. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2017 [cit. 2017-10-19]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/clenstvi/proc-se-stat-clenem/default.aspx>
- [44] Předsednictvo. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/organy-svazu/predsednictvo/predsednictvo.aspx>
- [45] *Příbram Dobrovolný svazek obcí* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.dsopribram.cz>
- [46] Rada. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/login.aspx?referrer=%2fcz%2fz-cinnosti-organu-svazu%2frada%2fdefault.aspx>
- [47] *Region Orlicko-Třebovsko* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.orlicko-trebovsko.cz>
- [48] *Region Slezská brána* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.slezskabrana.cz/>
- [49] Rukověť starosty. *SMSČR* [online]. c2018 [cit. 2018-02-21]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/35-hlavni-organy-obce-a-jejich-po/>
- [50] *SDRUŽENÍ OBCÍ ORLICKO* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <https://www.orlicko.cz>

- [51] Sněm. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/smo-cr/organizacni-struktura/snem-1/snem.aspx>
- [52] *SVAZEK OBCÍ CHOMUTOVSKO* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.dso-chomutovsko.cz/>
- [53] *Svazek obcí Lanškrounsko* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.dso-lanskrounsko.cz/>
- [54] *Svazek obcí Podoubraví* [online]. c2018 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.podoubravi.cz>
- [55] ŠELEŠOVSKÝ, Jan. Dobrovolné svazky obcí jako faktor zvyšování efektivnosti územní veřejné správy. In: *Faktory efektivnosti fungování veřejného sektoru a obecné poznatky o vlivu řízení veřejného sektoru na rozvoj regionů*. STRECKOVÁ, Yvonne. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, s. 44-54. ISBN 80-210-3623-0
- [56] VALEŠ, L. a kol. *Politologické aspekty veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-7380-010-1.
- [57] VETÝŠKA, M. *Zhodnocení dosavadního průběhu projektu z pohledu plnění cílů projektu*. Svaz měst a obcí, 2017. Prezentace ve formátu PowerPoint.
- [58] Výbor. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/organy-svazu/vybor/default.aspx>
- [59] Výroční zprávy. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. c2018 [cit. 2018-03-15]. Dostupné z: <http://smocr.cz/data/fileBank/61660108-4e34-432b-aa3d-bb922dc54d8e.pdf>
- [60] Základní pravidla pro svazky obcí. *Moderní obec* [online]. [cit. 2017-9-04]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/zakladni-pravidla-pro-svazky-obci/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Zpracované odpovědi na otázku č. 1	63
Příloha B - Zpracované odpovědi na otázku č. 2	64
Příloha C - Zpracované odpovědi na otázku č. 3	65
Příloha D - Zpracované odpovědi na otázku č. 4.....	66
Příloha E - Zpracované odpovědi na otázku č. 5	67
Příloha F - Kompletní odpovědi od respondentů.....	68

Jakou činností se zabýval váš svazek před zapojením do projektu CSS?		Realizoval předchozí projekt, jinak žádná činnost	Vytvořil plán strategického rozvoje, rozvoj regionů	Společné nákupy	Realizace spol. inv. i neinv. projektů, meziobecní spolupráce	Poradenství a legislativa pro členské obce	žádosti o dotace a jejich administrace, dotační možnosti	Přeshraniční spolupráce	Výměna zkušeností, setkávání se	Běžná agenda svazku, pro členské obce	Program obnovy venkova	Školení a informace	Ostatní (porádání akcí, www, propagace regionu)	Neměl právní subjektivitu, před CSS neexistoval, neaktivní	Zajištění kompostérů pro občany, odpadové hospodářství	Celkem činností
PAK	Chrudimsko	X														1
	Orlicko-Třebovsko		X	X	X	X	X									5
	Orlicko				X			X								2
	Lanškrounsko				X			X								2
	Severo-Lanškrounsko				X	X										2
JHC	Blanicko-Otavsko		X						X		X					3
	Dačicko					X		X		X	X			X		6
JHM	Hornácko	X														1
	Hustopečsko				X							X				2
KVK	Mariánskolázeňsko								X				X			2
KHK	Podkrkonoší								X				X			3
	Nechanicko				X											1
LBK	Tanvaldsko		X						X				X			3
MSK	Slezská brána				X				X				X			3
OLK	Šternbersko								X					X		2
	Záhoran		X		X											2
PLK	Horažďovicko														X	1
STC	CHOPOS				X	X	X									3
	Ladův kraj				X								X			2
	Příbram													X		1
ULK	Chomutovsko							X						X		2
VYS	Bystricko								X				X			3
	Třeštsko								X						X	2
	Podoubraví													X		1
ZLK	Morkovsko									X		X			2	
celkem	25	2	4	1	10	4	7	4	4	3	2	2	7	4	3	
	procento z celkového počtu	8%	16%	4%	40%	16%	28%	16%	16%	12%	8%	8%	28%	16%	12%	

Jakou činnosti vyvíjí váš svazek nyní, když je zapojen do projektu?		Stejná činnost jako předtím	Poradenství (dotační, právní, projektové, veřejné zakázky)	Realizace POV	Realizuje GDPR	Čerpání dotací, žádosti o dotace	Veřejné zakázky	Administrace (VZMR a další), legislativa	Školení, informace, praxe, setkání	Realizace různých akcí, propagace, www, zpravodaj	Nová pracovní místa	Rozvoj regionu	Realizace více projektů, meziobecní spolupráce	Řeší problémy s obyvatelstvem (nezaměst., státní obyv.)	Odpadové hospodářství, škoství, ŽP	Společné nákupy	Podnikatelská činnost	Celkem činností
PAK	Chrudimsko		X	X														2
	Orlicko-Třebovsko	X			X	X	X											4
	Orlicko	X	X															2
	Lanškrounsko	X	X															2
	Severo-Lanšrounsko	X	X					X					X				X	5
JHC	Blanicko-Otavsko		X			X	X	X										4
	Dačicko		X			X		X	X									4
JHM	Hornácko					X		X	X	X	X	X						6
	Hustopečsko				X		X	X					X					4
KVK	Mariánskolázeňsko		X			X	X		X	X								5
KHK	Podkrkonoší	X				X		X		X								4
	Nechanicko	X	X										X					3
LBK	Tanvaldsko	X	X						X	X								4
MSK	Slezská brána		X						X	X			X					4
OLK	Šternbersko		X									X	X		X			4
	Záhoran					X							X	X				3
PLK	Horažďovicko		X										X		X			3
STC	CHOPOS	X							X									2
	Ladův kraj	X	X						X				X					4
	Příbram		X		X				X						X			4
ULK	Chomutovsko		X					X	X			X		X			5	
VYS	Bystřicko	X	X					X	X							X		5
	Třešňsko		X			X	X						X					4
	Podoubraví					X		X	X	X				X				5
ZLK	Morkovsko		X					X				X					3	
celkem	25	10	18	1	3	9	5	8	12	7	1	2	10	1	6	1	1	
	procento z celk. počtu	40%	72%	4%	12%	36%	20%	32%	48%	28%	4%	8%	40%	4%	24%	4%	4%	

Co vám CSS přinesla? Myslíte si, že mají smysl do budoucna?		Podpůrný tým pro starosty, kvalifikované zaměstnance	Rozvoj a vzdělávání pracovníků	Spolupráci, výpomoc, poradenství, legislativní servis	Finanční zdroje	Více možností, více času, rozšíření činnosti	Pracovní místa	Informace	Uspokojení	Zřízení právní subjektivity	Pomoc občanům	Celkem činností	SMYSL			
													ANO	NE	NEZODPOVĚZENO	NEVÍM, NELZE POSOUDIT
PAK	Chrudimsko	X										1	X			
	Orlicko-Třebovsko			X								1				X
	Orlicko				X							1		X		
	Lanškrounsko				X							1		X		
	Severo-Lanškrounsko				X							1			X	
JHC	Blanicko-Otavsko					X						1			X	
	Dačicko			X								1	X			
JHM	Hornácko					X	X	X				3	X			
	Hustopečsko								X			1	X			
KVK	Mariánskolázeňsko					X						1	X			
KHK	Podkrkonoší	X										1	X			
	Nechanicko	X				X						2	X			
LBK	Tanvaldsko	X	X	X		X						4	X			
MSK	Slezská brána	X				X						2	X			
OLK	Šternbersko		X							X		2	X			
	Záhoran	X		X	X	X					X	5	X			
PLK	Horažďovicko	X		X	X							3	X			
STC	CHOPOS		X									1			X	
	Ladův kraj					X						1			X	
	Příbram		X	X				X				3	X			
ULK	Chomutovsko	X		X								2	X			
VYS	Bystřicko	X		X	X			X				4	X			
	Třeštsko				X	X	X					3			X	
	Podoubraví			X	X	X		X				4	X			
ZLK	Morkovsko			X			X				2	X				
celkem	25	9	4	10	8	10	2	5	1	1	1		17	2	5	1
	procento z celk. počtu	36%	16%	40%	32%	40%	8%	20%	4%	4%	4%		68%	8%	20%	4%

Kdyby CSS financoval stát, jak byste si takové financování představovali?	Nevím	Rozpočet na dané aktivity, paušál dle velikosti svazku	Formou mezd zaměstnanců	Formou RUD	Počet obyvatel, rozloha, příspěvek na obyvatele	Příspěvek na provoz, částečné financování státem	Z rozpočtů členských obcí, příspěvek od členských obcí	Formou dotací	Obdoba financování projektu CSS	Podle počtu poskytovaných služeb, bonusem	
PAK	Chrudimsko	X	X								
	Orlicko-Třebovsko			X	X						
	Orlicko			X							
	Lanškrounsko			X							
	Severo-Lanškrounsko					X	X			X	
JHC	Blanicko-Otavsko	X	X								
	Dačicko		X			X					
JHM	Hornácko								X		
	Hustopečsko					X					
KVK	Mariánskolázeňsko	X							X		
KHK	Podkrkonoší	X									
	Nechanicko			X	X						
LBK	Tanvaldsko			X			X	X			
MSK	Slezská brána					X					
OLK	Šternbersko				X						
	Záhoran		X			X					
PLK	Horažďovicko		X								
STC	CHOPOS					X					
	Ladův kraj								X		
	Příbram				X		X				
ULK	Chomutovsko			X		X	X				
VYS	Bystřicko				X					X	
	Třeštsko	X									
	Podoubraví			X							
ZLK	Morkovsko		X								
celkem	25	2	3	6	7	5	7	4	1	3	
procenta z celk. počtu		8%	12%	24%	28%	20%	28%	16%	4%	12%	8%

Podporujete návrh SMO zařadit DSO do soustavy veřejné správy?		ANO	SPIŠE ANO	NE	SPIŠE NE	NEVÍM
PAK	Chrudimsko				X	
	Orlicko-Třebovsko				X	
	Orlicko			X		
	Lanškrounsko			X		
	Severo-Lanšrounsko	X				
JHC	Blanicko-Otavsko			X		
	Dačicko	X				
JHM	Hornácko				X	
	Hustopečsko	X				
KVK	Mariánskolázeňsko	X				
KHK	Podkrkonoší				X	
	Nechanicko					X
LBK	Tanvaldsko		X			
MSK	Slezská brána				X	
OLK	Šternbersko	X				
	Záhoran	X				
PLK	Horažďovicko			X		
STC	CHOPOS	X				
	Ladův kraj				X	
	Příbram	X				
ULK	Chomutovsko		X			
VYS	Bystřicko	X				
	Třešňsko		X			
	Podoubraví	X				
ZLK	Morkovsko	X				
celkem	25	11	3	4	6	1
procenta z celk. počtu		44%	12%	16%	24%	4%

Příložené CD obsahuje kompletní odpovědi od respondentů získané z dotazníkového šetření.